

Fundación Menela

Memoria de Actividades 2023

Índice

Presentación	3
Fundación Menela	4
Outras entidades da Rede Menela	15
Servizos da Rede Menela	20
Outros servizos da Rede Menela	51
Sensibilización social	65
Comunicación	76
Indicadores Desempeño	85
Financiadores e Provedores	96

Presentación

Nos últimos anos producíronse cambios significativos en relación ao Trastorno do Espectro do Autismo (TEA) tanto pola epidemioloxía do trastorno como pola súa definición diagnóstica. O aumento da prevalencia do TEA unido ao acusado crecemento que ven experimentando Fundación Menela polo incremento de persoas beneficiarias do Servizo de Atención Temperá e Apoio Integral, e a demanda de prazas no Centro de Educación Especial Menela e no Centro de Día e Residencial Castro Navás, sitúan á entidade nun momento de reflexión para afrontar este cambio social e impulsar a creación de servizos asentados sobre bases sólidas que os doten de estabilidade, baixo o ideario que nos representa.

En 2023 camiñamos para recuperar a normalidade en cada un dos centros e servizos da Rede Menela, adaptándonos as diferentes necesidades evolutivas durante o proceso de intervención. Como profesionais, mantemos a ilusión e o inconformismo de sempre. Centramos a mirada nas persoas con Autismo, nas súas familias e no seu entorno coidador. Acompañámoslos desde unha escoita activa e respectuosa, e seguimos aprendendo desde unha experiencia compartida.

Un ano mais, continuamos sendo fortes en iniciativas que promoven a formación de persoas adultas con TEA, elemento clave para acadar unha Vida Plena e de Calidade. A continuidade da iniciativa de emprego MENELAB e dos programas de reforzo da empregabilidade da Fundación ONCE permiten a capacitación técnica en sectores de actividade que conectan cos intereses e motivacións das persoas coas que traballamos cada día. Un vínculo profesional baseado na confianza e nas capacidades de aprendizaxe das persoas con TEA, e a procura dun lugar no que se respecten os principios de verdade e realidade, axúdannos a transitar por este camiño con posibilidades reais de éxito.

Queremos contribuír ao futuro das persoas con Autismo e as súas familias. Baixo este compromiso, neste exercicio conseguimos acadar o financiamento necesario para levar a cabo a compra das antigas instalacións do que fora un dos primeiros establecementos hoteleiros do Concello de Mondariz-Balneario, o 'Hotel Avelino' con vista á construción dun novo Centro de Día e Residencia que complete a oferta de servizos da nosa entidade; referencia no Sistema Galego de Atención á Dependencia.

FUNDACIÓN MENE LA

2021

Fundación Menela

Fundación Menela é unha entidade galega de iniciativa social sen ánimo de lucro que, desde 1989, xestiona servizos para a mellora da calidade de vida das persoas con Trastorno do Espectro do Autismo e as súas familias. Clasificada como Benéfico - Asistencial e de Interese Galego pola Xunta de Galicia, figura rexistrada como entidade prestadora de Servizos Sociais e recoñecida como entidade de Acción Voluntaria.

A Rede de Centros e Servizos para o Autismo e a Dependencia da Fundación Menela está constituída ademais polas entidades Castro Navás S.L, empresa de inserción laboral para persoas con TEA que nace en 1998, e a Fundación Tutelar "Camiño do Miño", organización fundada en 2006.

Fundación Menela asume o compromiso de prestar servizos especializados e diferenciados de calidade baseados na mellora continua e nunha aposta pola innovación, có obxectivo de satisfacer as necesidades e benestar de persoas usuarias e familias.

1

Misión

Contribuír á mellora da calidade de vida das persoas con TEA e defender a súa dignidade como cidadáns, dando resposta as necesidades específicas de apoio ao longo de todo o seu ciclo vital

2

Visión

Ser un referente na atención a persoas con TEA en Galicia, e ampliar o alcance dos seus servizos a outras formas de dependencia, sólidamente relacionados con outras entidades do sector no ámbito internacional

3

Valores

O compromiso coa mellora continua, a transparencia, a confianza, a honestidade e ética, o traballo de calidade, o respecto mutuo e a paixón polo saber, son os valores nos que cree e defende, representando o sinal de identidade da Fundación.

Principios de actuación

Transparencia

Fundación Menela traballa para asegurar o bo funcionamento organizativo mediante un estrito control de xestión en toda a institución e para poñer a disposición dos grupos de interese información fiable, contrastada, sistematizada e actualizada da entidade, que sexa reflexo do resultado das nosas actuacións. Na páxina web da entidade (menela.gal), os interesados teñen acceso á documentación e información mais relevante respecto ás actividades e ao destino que damos aos fondos que recibimos.

Ética

Na Fundación traballamos a prol do recoñecemento das persoas con TEA como suxeitos de dignidade có referente nos principios e obrigas establecidas na Convención dos Dereitos das Persoas con Discapacidade da ONU. Con ese fin, os profesionais da Rede Menela dispoñen dun Código Ético (2015) que establece as pautas que guían o comportamento ético dos seus membros na súa práctica diaria.

Calidade

Fundación Menela e Castro Navás S.L tiveron en 2023 a Auditoría de Seguimento do Sistema de Xestión de Calidade e Sistema de Xestión de Centros Residenciais, realizada por AENOR, baixo os requisitos da norma UNE-EN ISO 9001:2015 do sistema de xestión de calidade e UNE-EN ISO 158101:2015, respectivamente.

O resultado favorable da auditoría demostra que se están cumprindo coas metas propostas, que o desempeño do Sistema de Xestión da Calidade da Fundación Menela é axeitado, ten coherencia coa nosa misión, procesos e obxectivos de calidade. Salientar que a retroalimentación que seguimos recibindo das familias nas enquisas de satisfacción segue sendo moi positiva e a participación representa un 60%.

Centros de actuación

Servizos Administrativos Centrais

Rúa Marqués de Alcedo, 19 I 36203 Vigo

Tel. 902 502 508

fundacion@menela.gal

Contacto:

José Manuel Varela Rodríguez, Director Xerente

Centro de Recursos Edificio Cami

Rúa Laxe, 3 I 36202 Vigo

Tel. 986 222 023

edificiocami@menela.gal

Contacto:

Macarena Blanco Delgado, Coordinadora SAI

Mercedes López Francisco, Traballadora Social

Centro Educación Especial Menela

Camiño da Veiguiña, 15 I 36212 Vigo

Tel. 986 240 703

ceemenela@menela.gal

Contacto:

Amparo Maquieira Prieto, Directora

Centro de Día e Residencial Navás

Rúa Navás, 11 I 36391 Priegue - Nigrán

Tel. 986 365 558

castronavas@menela.gal

Contacto:

Pilar Pardo Cambra, Directora Centro Castro Navás

Sonia Álvarez Pérez, Responsable Residencia

Órganos de goberno

Consello do Padroado

O Consello do Padroado, máximo órgano de goberno, ten funcións de representación, disposición e xestión da entidade. Na súa composición figuran patróns fundadores, familiares de persoas usuarias e outros profesionais relevantes, especialmente sensibles cós fins da Fundación Menela.

Presidente

D. Pedro Fernández Puentes (membro fundador)

Vicepresidente

D. Cipriano Luís Jiménez Casas (membro fundador)

Secretario

D. José Manuel Varela Rodríguez (non patrono)

Vocais

D. Jorge Sors Pérez
D. Carlos Varela García
D^a. María Isabel González Quiroga
D. Miguel Ángel Vázquez Vázquez
D^a. Julia Jiménez Fernández
D. Marcos Fernández Álvarez-Santullano
D. Luís Ángel Fernández Barrio
D. Martín Jiménez Fernández

Dirección Executiva

A Dirección Xeral constitúe o órgano executivo da entidade. A súa misión é garantir o cumprimento das decisións adoptadas polo Consello do Padroado na operativa diaria de xestión contando, nesta tarefa, có apoio do Comité Executivo e Equipo Técnico de Dirección. O Director Xeral da Fundación Menela é D. Cipriano Luís Jiménez Casas.

Director Xeral

D. Cipriano Luís Jiménez Casas

Director Xerente

D. José Manuel Varela Rodríguez

Coordinadora Centros

Dª Paula Estévez Salazar

Órganos de asesoramento e dirección

O Equipo Técnico de Dirección ten como misión asesorar e apoiar á Dirección Xeral no exercicio das súas funcións, participando no deseño de políticas de actuación que afectan ao conxunto da entidade, así como servir de canle de comunicación entre os diferentes centros e servizos da Fundación Menela.

Director Xeral

D. Cipriano Luís Jiménez Casas

Director Xerente

D. José Manuel Varela Rodríguez

Coordinación Centros

Dª Paula Estévez Salazar

Área Psicosocial

Dª Pilar Pardo Cambra

Área de Familias

Dª Mercedes López Francisco

Área Diagnóstico e SAI

Dª Macarena Blanco Delgado

Área Educativa

Dª Mª Amparo Maquieira Prieto

Área Residencial

Dª Sonia Álvarez Pérez

Área Económica

Dª Ana Rodríguez González

Órganos Colexiados de Goberno do Centro Menela

O Consello Escolar é o órgano de participación dos diferentes membros da Comunidade Educativa do Centro. A súa misión é asumir a responsabilidade máxima colexiada do funcionamento da entidade escolar, acadando a participación de todos cantos estean afectados pola marcha da mesma.

Directora

Dª Amparo Maquieira Prieto

Representantes Titular

D. Cipriano Luís Jiménez Casas
D. José Manuel Varela Rodríguez
D^a. Mercedes López Francisco

Representantes Profesorado

D^a. Bibiana Rodríguez Casal
D. Pedro Martínez Iglesias
D^a. Vanesa Castro Filgueira

Representación Familias

D^a. Julieta Fernández López
D^a. Leticia Pérez Iglesias
D^a. Tania Vázquez Orge

Actividade Institucional

Durante 2023, a actividade institucional de Fundación Menela canalizouse a través de catro áreas que dan conta do intenso traballo levado a cabo polos distintos niveis da organización.

Reunións de Órganos de Goberno

Padroado de Fundación Menela

O Consello do Padroado celebrou, na sede social da entidade, dúas reunións ordinarias:

- O día 17 de xuño aprobáronse as Contas Anuais e Informe de Auditoría correspondentes ao exercicio 2022
- O día 2 de decembro celebrouse a reunión ordinaria para aprobar o Plan de Acción e Orzamentos para o ano 2024. Nesta mesma xunta aprobouse a incorporación de Dª Julia Jiménez Fernández, membro de número deste Consello desde o ano 2011, á Dirección Xeral da entidade. Por último, presentáronse aos presentes os resultado do Programa de Empregabilidade de persoas con TEA, subvencionado pola Consellería de Política Social

Reunións de Direccións dos centros

Centro Menela

En 2023 celebráronse tres reunións do Consello Escolar do Colexio Menela, os días 26 de xaneiro, 30 de xuño e 26 de setembro. Por outra parte, ademais das distintas reunións técnicas mantidas durante todo o ano, o equipo directivo de Fundación Menela reuniuse coa Directiva da Asociación de Nais e Pais do Centro os días 22 de febreiro, 3 de maio e 13 de decembro, para tratar distintos temas de interese para o funcionamento do centro

Castro Navás

Durante o ano 2023 celebrouse un acto de convivencia coas familias das persoas usuarias do Centro de Día e Residencia o día 21 de xuño. Ademais, unha reunión de traballo coa Xunta Directiva da Asociación de Familias do Centro o día 4 de setembro

Participación en redes de traballo

Confederación Autismo España

En 2022 Fundación Menela está representada nas Comisións da CAE a través de diferentes profesionais. Macarena Blanco participa na Comisión de Detección Precoz e Atención Temperá, Antía Fernández na Comisión de Emprego e, Bibiana Rodríguez, na Comisión de Educación.

Federación Autismo Galicia

O Director Xerente da Fundación Menela exerceu o cargo de Tesoureiro da Xunta Directiva da Federación Autismo Galicia, participando en todas as reunións de Xunta Directiva e Asemblea celebradas durante o ano, así como nos distintos actos institucionais da Federación

Por outra parte, Fundación Menela forma parte das cinco Comisións de traballo en rede da Federación Autismo Galicia: Comunicación, Rede de Accesibilidade Cognitiva, Saúde e o Grupo de reflexión de Diagnóstico e Atención Temperá

En 2023 Fundación Menela participou activamente nas negociacións coa Consellería de Política Social para desenvolver a figura do Concerto Social en Galicia, que foi definitivamente rubricado o día 20 de novembro.

Asociación Empresarial Galega de Entidades da Discapacidade IN-RED

Como entidade asociada, Fundación Menela participou nos distintos actos organizados pola Asociación Empresarial In-Red, tanto nos seus grupos de traballo como nas reunións preparatorias para o Pacto Salarial Galego con organización sindicais e a Administración autonómica. En total, foron oito participacións da nosa entidade, que pon de manifesto o noso compromiso coa mellora das condicións laborais dos profesionais do sector e coa sensibilidade económica dos servizos que prestamos.

Impulso organizativo e creación de novas oportunidades de mellora

Catro novos proxectos se materializaron no ano 2023, como resultado das xestións realizadas a distintos niveis por parte das estruturas organizativas de Fundación Menela. O proxecto RUMBO da Confederación Autismo España, no que a nosa entidade participa a través da Federación Autismo Galicia, a continuidade da iniciativa de emprego MENELAB, que conta coa participación da Universidade de Vigo, o proxecto +RURAL TEA, de atención a persoas con autismo en zoas xeográficas illadas da provincia, o proxecto PROBITEA, da empresa Probisearch, do Grupo farmacéutico Zandal.

Ademais, en 2023 conseguimos acadar o financiamento necesario para levar a cabo a compra dun solar no Concello de Mondariz-Balneario, con vista á construción dun novo Centro de Día e Residencia que complete a oferta de servizos da nosa entidade.

OUTRAS ENTIDADES

DA REDE MENELA

2022

Castro Navás S.L.

Castro Navás S.L, sociedade dependente de Fundación Menela, da resposta á falta de recursos existentes no eido laboral para persoas con discapacidade, ofrecendo un servizo á comunidade no que se asenta, e promovendo actividades económicas nas que as persoas con e sen TEA compartan equipos de traballo e responsabilidades. Na súa traxectoria, a empresa Castro Navás SL foi dirixindo a súa actividade cara distintas áreas comerciais, como a agropecuaria, produción de artigos de agasallo, elaboración de conservas e marmeladas, lavandería industrial e a prestación de servizos de fisioterapia.

No exercicio mantense a tendencia a reactivar o traballo nas diferentes áreas produtivas, sen esquecer os periodos mais ou menos restrictivos motivados polo protocolo de actuación ante a escabiose humana activado no Centro Castro Navás. A actividade da Lavandería Industrial, incrementou notablemente a súa carga de traballo, pese a limitarse a súa actividade ao Centro Residencial Castro Navás, convertíndose nun obradoiro esencial neste ano. Pola súa parte, o obradoiro de Conservas e Marmeladas (Nº de Rexistro Sanitario: 21.17437/PO), e a área agropecuaria manteñen a actividade habitual dos últimos anos. Un ano mais continua a alianza coa empresa Embalajes Armando SLU para a elaboración de tapas para caixas de marisco e molusco.

En 2023, dos servizos ofrecidos por Castro Navás S.L. auditouse unicamente o de Lavandería, por ser un punto estratéxico tanto para a xestión do COVID como da escabiose. Este servizo pasou a auditoría con nota, reseñándose inclusive como punto forte da residencia polo seu bo labor, así como pulcritude e capacidade de traballo do equipo de lavandería, pese a enorme carga de traballo acumulada que xa viña derivada do 2022.

O Servizo de Fisioterapia (Nº de Rexistro Sanitario C-36-000627) mantén a súa actividade habitual coas sesións individuais e grupais co persoas usuarias do Centro Castro Navás.

Fundación tutelar *Camiño do Miño*

A Fundación Tutelar nace por un acordo do Padroado da Fundación Menela do 25 de novembro de 2006 coa misión de 'Proporcionar protección e garantía efectiva dos dereitos dos seus tutelados para acadar a súa integración plena na sociedade e a súa óptima calidade de vida, promovendo a pluralidade e o respecto á diferenza.' Con domicilio social na rúa Xoanelo, 2 baixo (Vigo), está clasificada como Fundación de Interese Social e declarada de Interese Galego.

Durante o ano 2023 a Fundación Tutelar estivo centrada na xestión dos intereses do seu tutelado, así como a atención das consultas que lle foron plantexadas por distintas familias de persoas usuarias da Rede Menela. Có apoio do Programa de Protección Social e Xurídica a Persoas con TEA e Familias, financiado polo IRPF, dirixido á inclusión social efectiva deste colectivo, Fundación Menela pon á súa disposición un paquete de axustes razoables para o exercicio da súa capacidade xurídica efectiva, complementados con medidas de carácter xeral para facilitar a accesibilidade cognitiva no acceso aos espazos físicos, á información e á comunicación para que o exercicio de tales dereitos poida ser real.

O Servizo contempla distintas formas de asistencia á persoa que o precisa, incluíndo apoios na comunicación, na comprensión dos actos xurídicos e das súas consecuencias e na manifestación e interpretación da vontade da propia persoa.

A 31 de decembro de 2023, o Consello do seu Padroado está composto por:

Presidenta

Dña. Isabel González Quiroga

Secretario

D. Cipriano Luís Jiménez Casas

Vogais

D. José Manuel Varela Rodríguez
D. Luis Angel Fernández Barrio

Asociación de Familias

As asociacións de familias do Centro Menela e Castro Navás participan na vida dos centros colaborando na financiación de actividades sociais, deportivas, actividades culturais e educativas que se realizan na contorna comunitaria de Vigo e a súa área metropolitana. Có mesmo compromiso e dedicación apoian as actividades que organiza a Fundación Menela para visibilizar o labor da entidade, e defender os dereitos das persoas con Trastorno do Espectro do Autismo e as súas familias.

Os Equipos de Dirección das asociacións de familias do CEE Menela e Centro Castro Navás, a 31 de decembro de 2023, están formados por:

Centro Educativo Menela

Presidenta	Dna. Julieta Fernández López
Vicepresidenta	Dna. Raquel Mejuto Gallos
Tesoureira	Dna. Patricia Fernández Vilas
Vogal	Dna. Luján Borrás
Secretaria	Dna. Tania Vázquez Orge

Centro de adultos Castro Navás

Presidente

D. Luis González Rodríguez

Vicepresidenta

Dna. Mª Esperanza Martínez Míguez

Secretario

D. Máximo Revestido López

Tesoureiro

D. Cecilio García Ramos

Vogal

Dna. Victoria Cueto Serrano

SERVIZOS

DA REDE MENELA

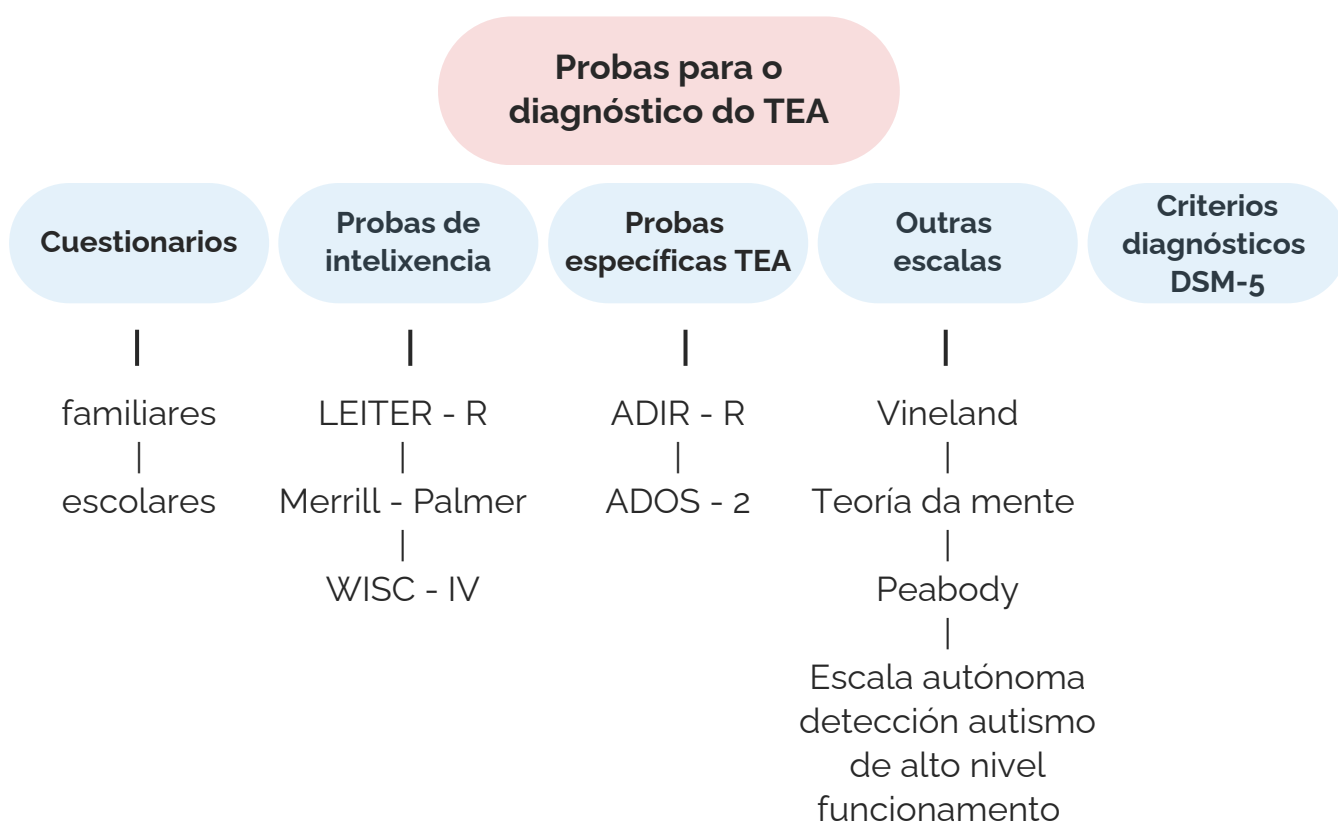
2023

Valoración, diagnóstico e orientación

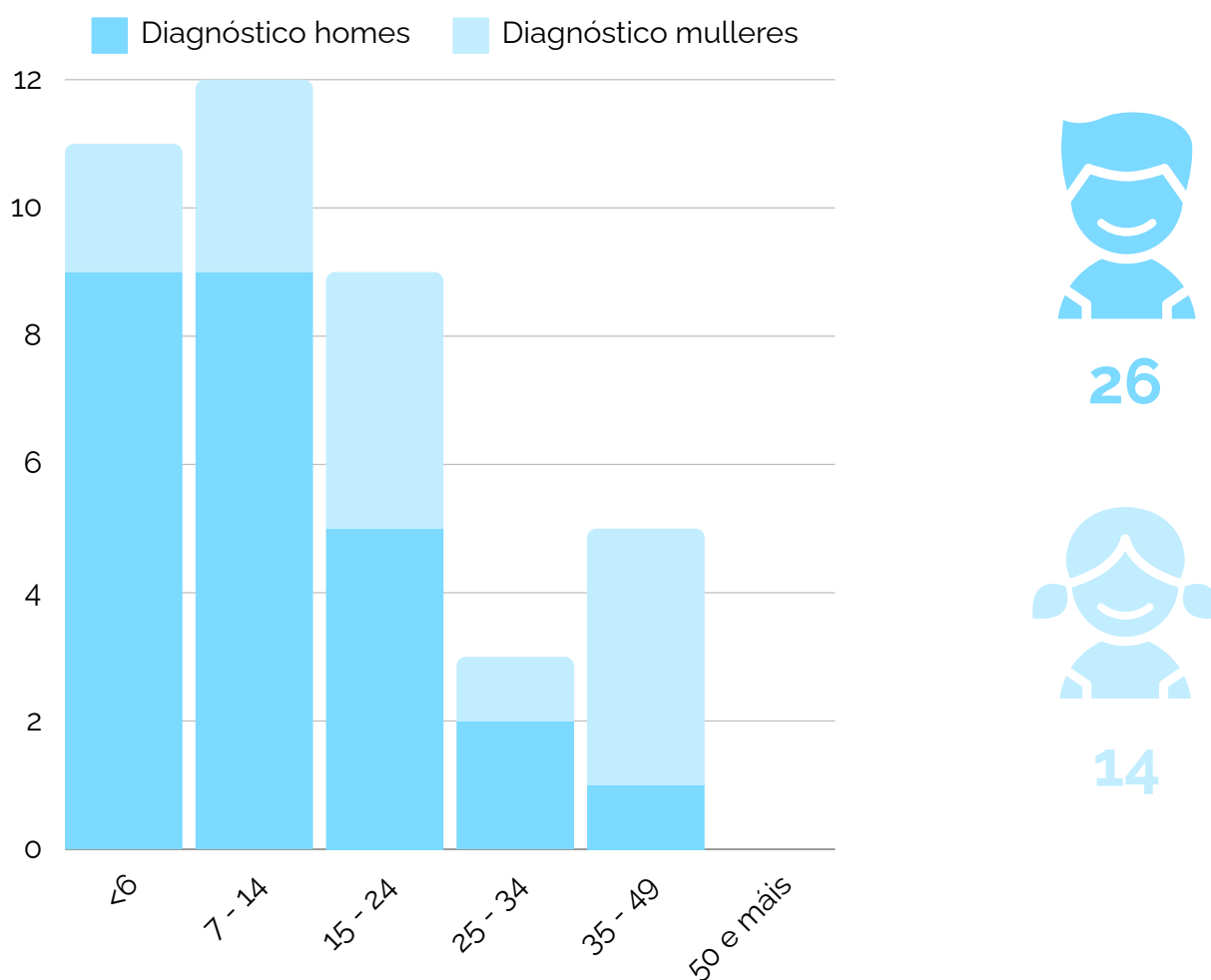
Especializado na valoración, diagnóstico e orientación de persoas con TEA, este servizo realiza valoracións e diagnósticos mediante a aplicación de probas específicas seguindo as Boas Prácticas recoñecidas sobre diagnóstico e detección do Autismo (Grupo GETEA. Instituto de Salud Carlos III).

O Servizo de Valoración e Diagnóstico atende a toda persoa que manifeste síntomas ou sospeitas de TEA (sinais de alerta, programa de cribado con resultado positivo, grupo de risco), realizando revisións e seguimento de casos derivados do sistema sanitario, sistema educativo, servizos sociais ou das propias familias. Tralo diagnóstico facilítase un axeitado asesoramento de servizos de intervención ou apoio en función das necesidades individuais e/ou familiares. Na seguinte imaxe recóllense instrumentos específicos para o diagnóstico do TEA, complementos da historia e observación clínica, así como outras probas que se aplican no Servizo.

O incremento na demanda de valoración diagnósticas conleva a necesidade de reforzar o Servizo de Valoración e Diagnóstico. A 31 de decembro de 2023 o Servizo están composto por dúas psicólogas sanitarias con ampla experiencia e acreditación oficial para aplicar probas de screening e diagnósticas.

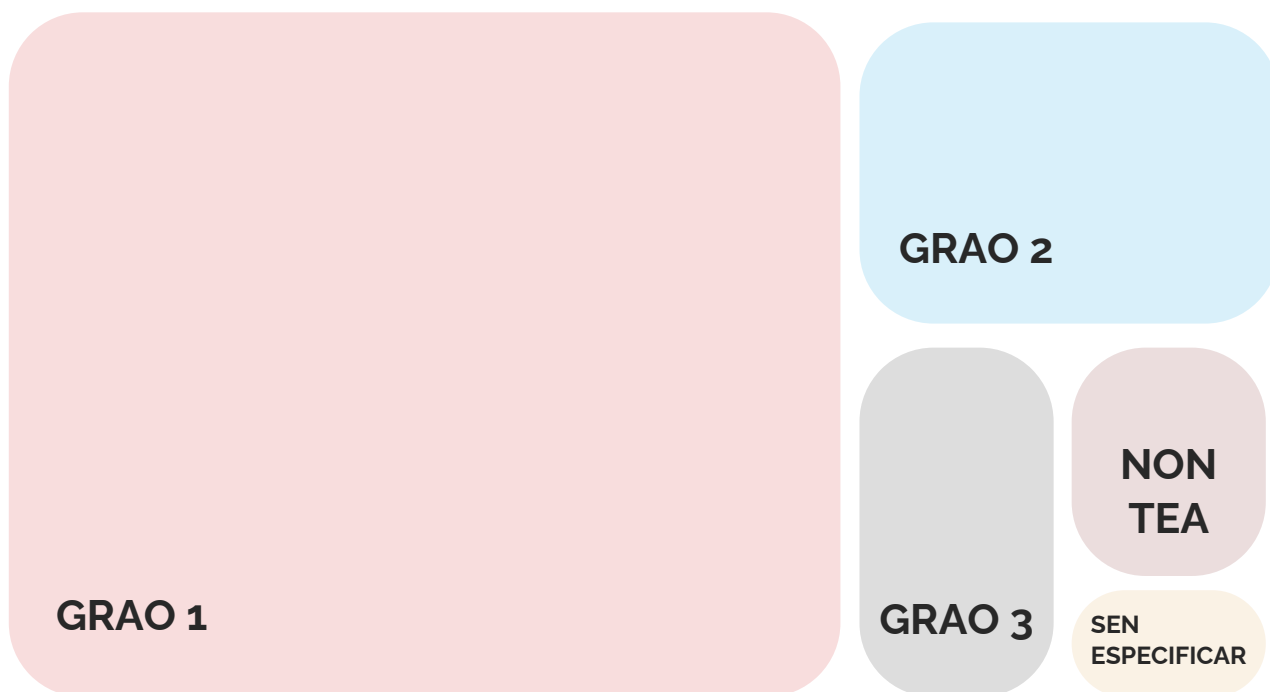
Durante o ano 2023 o Servizo de Diagnóstico da Fundación Menela emitiu 40 valoración diagnósticas, segundo os criterios diagnósticos do Manual DSM-5. A distribución por xénero e por idade recóllese no seguinte gráfico, observándose unha incidencia máis alta en idades temperás, menores de 14 anos, sendo un número superior de homes que reciben o diagnóstico de TEA (26), en comparación co número de mulleres (14). Na práctica diagnóstica actual obsérvase o incremento significativo de mulleres que reciben o diagnóstico de TEA, identificándose unha demora diagnóstica no caso de persoas con Síndrome de Asperger ou naquelas persoas nas que as manifestacións clínicas do TEA son menos evidentes.

O Servizo de Diagnóstico figura desde o ano 2014 inscrito no Rexistro de Centros, Servizos e Establecementos Sanitarios có número C-36-002255

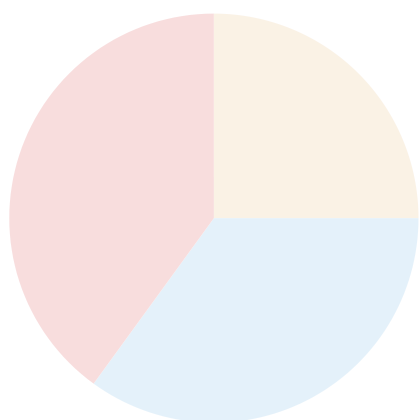

Especificadores de gravidade nas áreas do desenvolvemento alteradas no TEA segundo criterios DSM-5, comunicación social e comportamentos restrinxidos e repetitivos, determinadas nas valoracións diagnósticas: **un 70% sitúase no Grao 1, 15% en Grao 2, un 7% en Grao 3 e un 3% Sen Especificar.**

A detección precoz na poboación infantil con TEA é esencial, permite a derivación a servizos de diagnóstico e intervención, e é probable que conduza a unha mellor funcionalidade na idade adulta.

Os casos atendidos no Servizo de Diagnóstico veñen derivados por recomendacións do Servizo por parte de persoal sanitario, servizo de pediatría de atención primaria e/ou hospitalaria e neuroloxía, seguido de profesionais de escolas infantís, ou de educación de primeiro e segundo ciclo, e familias.

Derivacións do servizo de diagnóstico

- persoal sanitario, pediatras e neurólogos
- colexios
- familias

Atención temperá e apoio integral

O Servizo de Atención Temperá e Apoio Integral dirixese a nenos e nenas de 0 a 6 anos (Atención Temperá) e de 6 en diante (Apoio Integral), as súas familias e a súa contorna, có obxectivo de dar resposta ás necesidades transitorias e permanentes que presentan os nenos e nenas con trastornos no desenvolvemento ou que están en risco de padecerlos, para facilitar o desenvolvemento da súa autonomía persoal e a inclusión social.

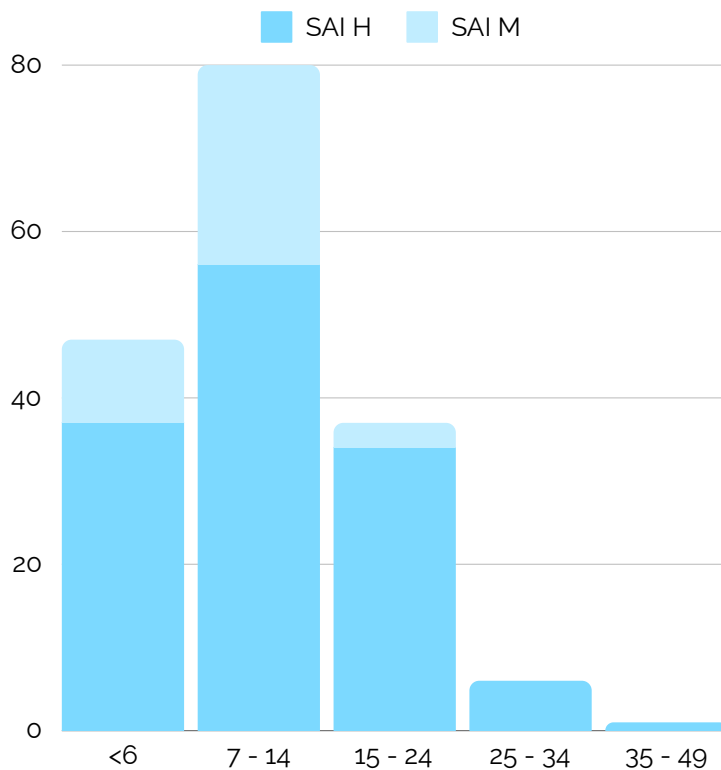
Fundación Menela ten dados de alta, dentro dos Servizos de Promoción da Autonomía Persoal e Prevención da Dependencia, no RUEPS: Servizo de Atención Temperá (de 0 a 6 anos), Atención Psicomotriz (a partir de 6 anos), Estimulación Cognitiva e Sensorial (a partir de 6 anos) e o Servizo de Logopedia (a partir de 6 anos).

O Servizo de Psicoloxía en Centro Atención Temperá figura desde o ano 2014 inscrito no Rexistro de Centros, Servizos e Establecementos Sanitarios có número C-36-002255, e coma servizo forma parte da Asociación Galega de Atención Temperá.

A 31 de decembro de 2023 o SAI está composto por un equipo interdisciplinario formado por 8 psicólogas sanitarias, 2 psicopedagogas e 2 logopedas; todos eles con experiencia na atención e tratamento do TEA.

Distribución idade/xénero usuarios SAI

134

37

Datos a 31 de decembro de 2023. 172 persoas con Autismo recibiron atención e tratamento no SAI. A demanda do servizo crece progresivamente ao longo do ano, producíndose 35 novas altas (24 homes, 11 mulleres) e 25 baixas (15 homes, 10 mulleres)

En 2023 continúa o esforzo por manter unha comunicación activa cós centros educativos e outros recursos sociais e comunitarios para a coordinación das actuacións nos diferentes contextos nos que se desenvolve o neno ou nena, pondo en valor a comunicación regular que se mantén coas familias (incluídos os e as irmáns) ou outras persoas que exercen o coidado da persoa con TEA, xerando espazos para acoller preocupacións, demandas e intereses manifestados por eles, integrándoos nas intervencións.

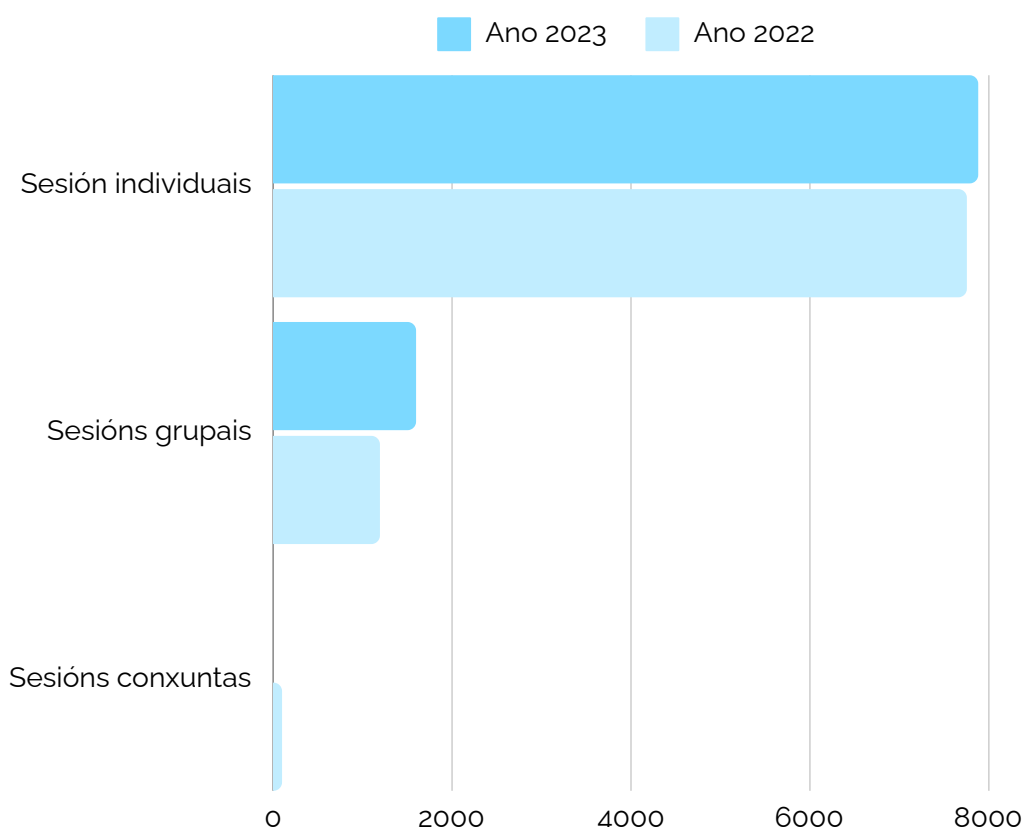

Recoñecer tamén o importante traballo que continúa a facerse desde o Servizo en canto á formación de profesionais vinculados ao sector educativo grazas á colaboración có Centro de Formación e Recursos da Xunta de Galicia, así como a implicación dos profesionais en acción formativas vinculadas a avaliación e estratexias de intervención con persoas con TEA, introdución de melloras no modelo de intervención a seguir, e nas actividades propias do SAI.

En relación a actividade global, realizáronse un total de 9479 intervencións no servizo. 7881 foron sesións individuais (7754 en 2022), 1598 sesións grupais (1194 en 2022), as sesións conxuntas foron eliminadas, incluíndo aos rapaces e rapazas en sesións de intervención grupal ao contar con evidencias, resultados máis eficaces neste tipo de intervencións.

A coordinación do SAI cós centros educativas e familias para a aplicación do Plan de Intervención Individualizado constitúe un elemento clave para o correcto desenvolvemento do servizo.

Indicadores da actividade. Comparativa 2022-2023

Neste exercicio mantense o Grupo de Mulleres con TEA, nado en 2021, un espazo de relación, intercambio e apoio onde compartir a experiencia vital como muller con Autismo; vivenzas positivas e dificultades en diferentes ámbitos como son a escola, o traballo, a relación de parella e a maternidade. Liderado por Macarena Blanco, está integrado por cinco mulleres con TEA de idades comprendidas entre os 22 e 50 anos que se atopan en diferentes momentos vitais. O grupo réunese cunha frecuencia quincenal e fomenta a participación de mulleres con TEA na comunidade.

Formación para o emprego

En 2023 Fundación Menela continúa impulsando a formación profesional e tecendo lazos de colaboración con empresas responsables que xeran oportunidades formativas e laborais reais para persoas con TEA.

Fundación ONCE. Proxectos de reforzo da empregabilidade uno a uno

Neste período executáronse dúas accións no marco das convocatorias da Fundación ONCE, POEJ Uno a Uno e POISES Uno a Uno, cuxo obxectivo foi reforzar a empregabilidade a través de programas formativos que fomentan competencias laborais e preparan aos participantes para o desempeño dunha actividade profesional específica.

PEJ Uno a uno 2022 – 2023

Formación-Elaboración de comida rápida Gourmet

Periodo Execución: Do 01/02/2022 ao 14/06/2023

Horas Totais: 349 horas

Formación Teórica: 175 horas

Posto de Traballo: 174 horas

Beneficiarios: 4 homes e 1 muller con TEA, grao 1.

Empresa para a realización de prácticas:

- Grupo ALSEA
- VIPS SMART Centro Comercia Gran Vía
- VIPS Vialia Vigo

POISES Uno a uno 2022 – 2023

Auxiliar Comida Rápida

Periodo Execución: Do 01/02/2023 ao 31/07/2023

Horas Totais: 500

Formación Teórica: 390 horas

Posto de Traballo: 110 horas

Beneficiarios: 5 homes e 1 muller con TEA, grao 1,

Empresas realización de prácticas:

- Grupo ALSEA
- VIPS SMART Centro Comercia Gran Vía
- VIPS Vialia Vigo

Uno a Uno

UNIÓN EUROPEA

Fondo Social Europeo
El FSE invierte en tu futuro

Unión Europea
Fondo Social Europeo
Iniciativa de Empleo Juvenil
El FSE invierte en tu futuro

Un ano máis, as accións formativas acadaron un impacto positivo en cada unha das persoas participantes, achegando á realidade do emprego a nove persoas con TEA, permitindo o seu desenvolvemento persoal e o seu plan de vida.

O modelo formativo baséase na individualización da intervención e na educación a través da confianza e a xeración de vínculos. O enfoque é o propio do desenvolvemento integral da persoa, fomentando o seu empoderamento en todo momento, e contando coa familia como axente de crecemento. Os contidos impartidos relaciónanse sempre cunha aprendizaxe funcional, eminentemente práctica e realizado en contornas reais.

A construción de pontes de colaboración entre a Fundación, a empresa, a familia e a comunidade permite a xeneralización das habilidades e aprendizaxes adquiridas. Así a colaboración da tappería Vaiche Boa, situada no Casco Vello da Cidade de Vigo, permitiu aos seus clientes degustar as tapas elaboradas polos chefs de Menela: Ovo de corral sobre terra da nosa horta e Roliño de piquillo recheo de gambas.

Programas integrados MRR- Programas integrados para o fomento da empregabilidade de persoas vulnerables

O programa foi subvencionado gracias ao convenio de colaboración ente a Consellería de Emprego e Igualdade e a EAPN Galicia para a realización de programas integrados para a o fomento da empregabilidade dirixido a persoas vulnerables. Foi adxudicado á Federación de Autismo Galicia, subcontractando a Fundación Menela para a execución das accións.

O programa desenvolveuse entre o 01/02/2023 ata o 30/11/2023, e no mesmo participaron 7 homes e 2 mulleres con TEA. Accións destacadas foron as titorías individualizadas para a orientación laboral, e a formación prelaboral para traballar todas aquelas habilidades necesarias para acceder e manter un posto de traballo. A formación ocupacional estivo centrada na Hixiene e Manipulación de Alimentos, Competencias Dixitais, e Marketing Online: Deseño e Promoción de Sitios WEB.

Prácticas non laborais en empresas:
un dos participantes realizou prácticas non laborais en Minimonstrs (Vigo) cunha duración de 30 horas.

Inserción laboral: 2 persoas insertáronse laboralmente, unha delas despois de finalizar as prácticas concertadas por medio do programa cun contrato fixo-descontínuo, e outra persoa cun contrato indefinido como hixienista bucodental.

01 02

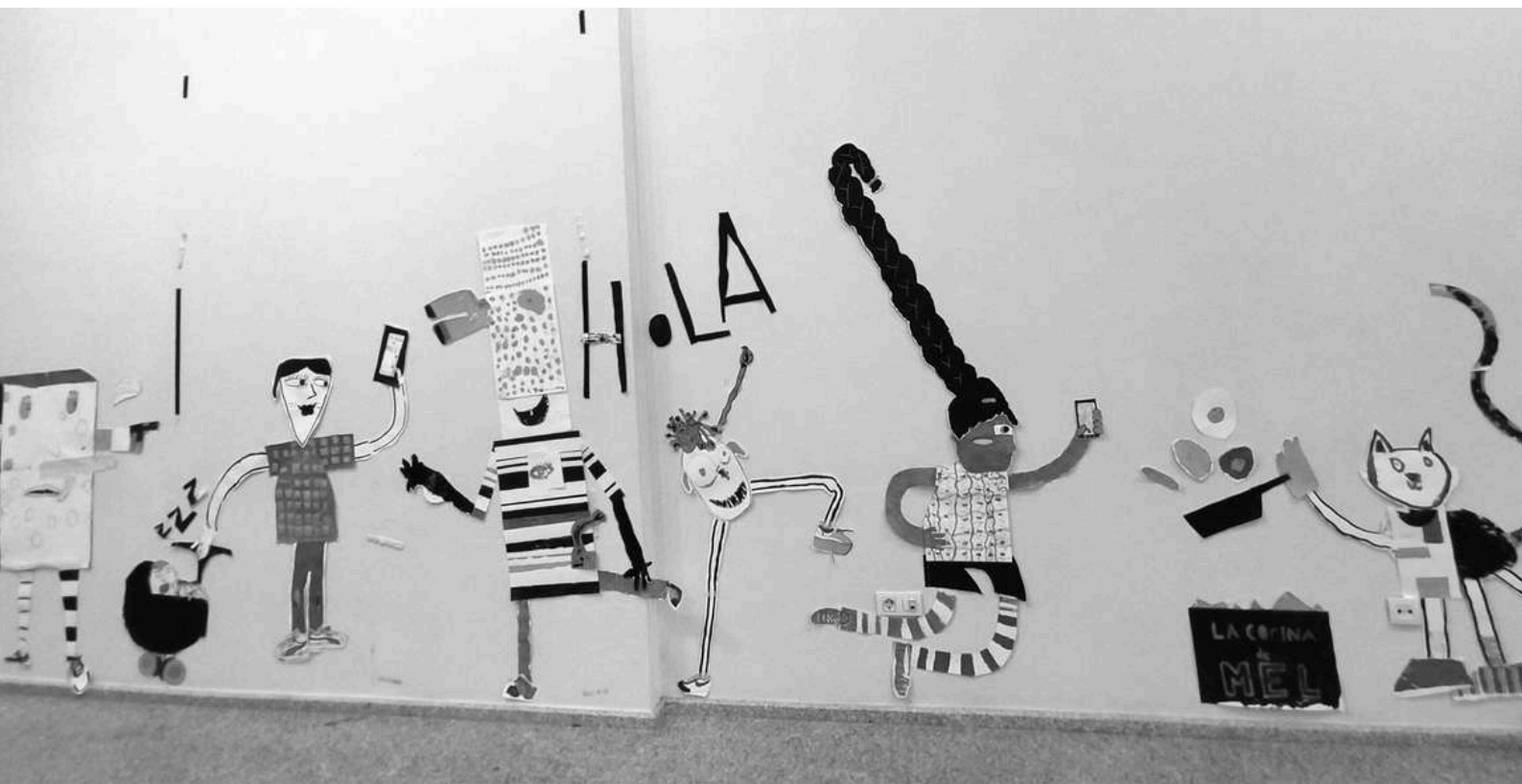

Lecer

Motivados por impulsar e compartir actividades vitais en contextos naturais, a través das cales poidan establecer relacións con outros lugares e persoas, en 2023 continuamos realizando actividades de proxección social nas que participaron un total de 70 rapaces e rapazas.

Dando resposta aos intereses particulares das persoas usuarias do Servizo, neste periodo cabe sinalar a realización do curso de Ilustración onde aprenderon a utilizar diferentes materiais cós que crearon un gran mural exposto no edificio CAMI; o obradoiro de escalada no Rocodromo MG12 no que gozaron e aprenderon a disciplina boulder (escalada sen corda); o obradoiro sensorial onde realizaron actividades manipulativas no Centro Multisensorial de Vigo, Sensorialízate; en musicoterapia realizaron diferentes actividades relacionadas coa música; volveron gozar do sol e das olas nun día de surf na Praia de Patos coa Escola de Surf Poinbreak; e no obradoiro de maxia có Mago Cali realizaron actividades terroríficas na festividade de Samain.

Todas estas actividades están enmarcadas no Programa de Lecer e Respiro Familiar do Concello de Vigo.

Menela Xadrez

Fundación Menela continúa apostando por este ilusionante proxecto que trae consigo importantes beneficios educativos e terapéuticos para as persoas con Síndrome de Asperger, como son a mellora da concentración, as funcións executivas, a toma de decisións e a resolución de problemas. Pero, sen dúbida, o mais interesante é crear un grupo de iguais no que se fomente a socialización, amizade e participación na comunidade.

III Torneo de Xadrez Menela

O Museo Verbum de Vigo – Casa das Palabras acolleu, na tarde do mércores 28 de xuño, o III Torneo de Xadrez Menela organizado pola Fundación Menela, cón patrocínio de BDO e apoio do Concello de Vigo e Federación Galega de Xadrez. Unha xornada que transcorreu ao longo de catro horas, na que participaron 39 axedrecistas dos clubs de xadrez Mos, Redondela Chapela e Menela, quenes disputaron este torneo polo sistema suízo a seis (6) rondas e cun ritmo de xogo a 15 minutos finish por xogador.

O éxito acadado nas anteriores edicións levou á Fundación Menela a manter este evento que, cada ano, gaña máis participantes. Unha xornada apaisoante marcada pola calor e a emoción que esconde este xogo de estratexia.

Os gañadores deste III Torneo foron:

Javier Pérez Novoa.

Xavier Davila Rodríguez

Santiago Brito González

Co patrocínio de:

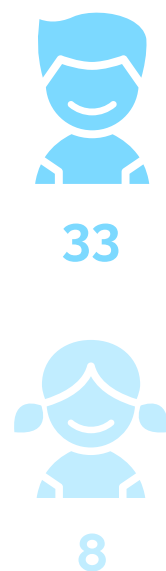
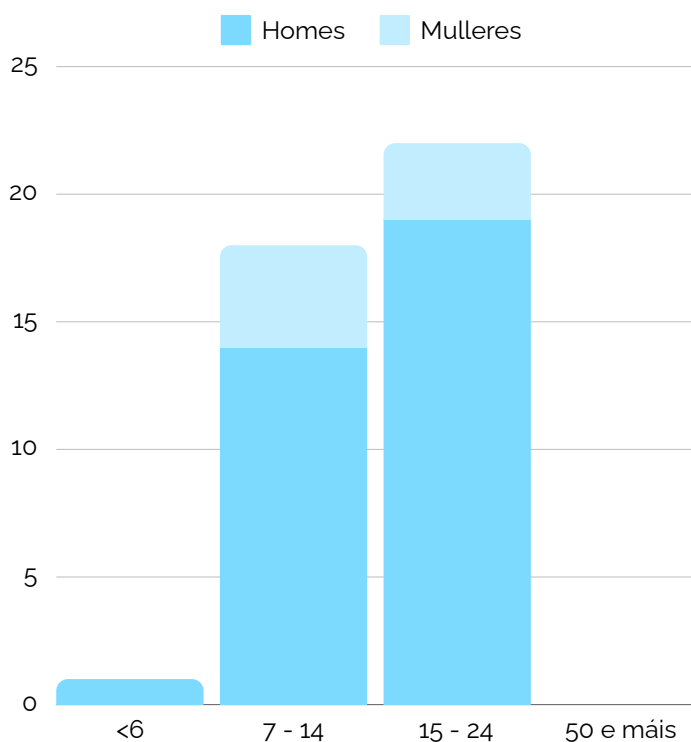

Educación

O Centro de Educación Especial Menela (CEE Menela) escolariza a alumnos e alumnas en idade escolar de 3 ata 21 anos, con diagnóstico de Trastorno do Espectro do Autismo e discapacidade intelectual asociada. Concertado coa Consellería de Cultura, Educación, Formación Profesional e Universidades da Xunta de Galicia desde o curso 1986/1987, a súa acción educativa baséase na comprensión da persoa con autismo e facilitar apoios específicos que axudan ao noso alumnado a dar sentido ao mundo e a súa vida, a través dunha metodoloxía baseada nos SAAC, habilidades adaptativas, estrutura ambiental (física-temporal), programas de desenvolvemento de habilidades mentalistas e comprensión de emocións.

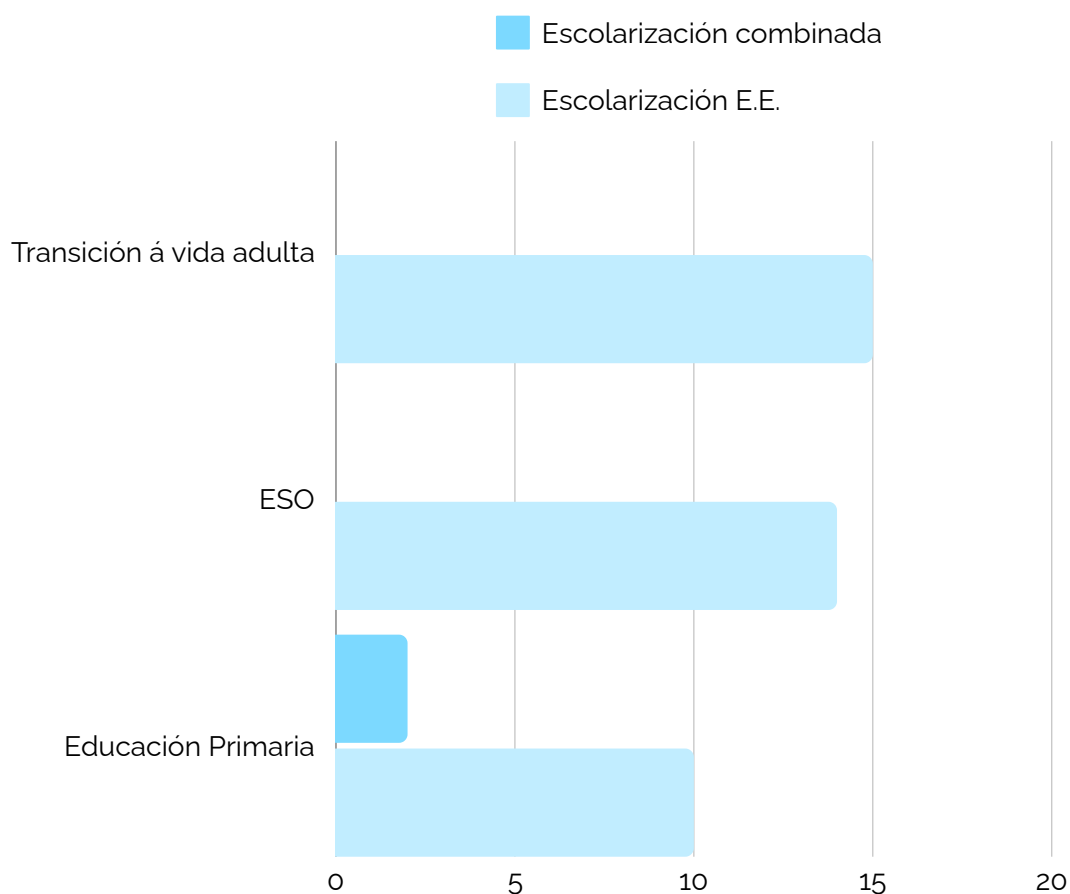
No curso 2022/2023 matricúlense 41 alumnos e alumnas, con idades comprendidas entre os 6 e 21 anos. En canto o seu lugar de procedencia un 64% é de Vigo e o 36% restante de comarcas próximas: 4 alumnos de Cangas do Morrazo (Hío, Cangas e Moaña), 1 de Vilaboa, 1 de Arcade e 1 de Redondela, 1 de Tui, 2 de Salvaterra do Miño, 1 de Porriño, 1 de Baiona e 1 de Nigrán.

Distribución idade/xénero usuarios CEE Menela

Neste curso prodúcese tres baixas e unha alta. Dúas das baixas foron motivadas polo traslado a un centro educativo con internado e, a terceira, pola concesión dunha praza nun Centro de Día de Vigo a un alumno de 21 anos de idade que finalizaba neste curso a escolarización obrigatoria, dando así paso a vida adulta.

Escolarización CEE Menela e combinada

Centros escolarización combinada

CEIP Escultor Acuña 3 días/2 días no CEEPR Menela
CEPR Divino Salvador 2 días/3 días no CEEPR Menela

Comezamos o curso escolar con catro alumnos en modalidade de escolarización combinada (Educación Primaria), situación que muda en dous meses ao recibir a autorización de dous alumnos para escolarizalos a tempo completo no Centro Menela. Tamén dende o 01 de febreiro de 2023 ampliouse a 3 días, en lugar de 2, a escolarización combinada doutro rapaz.

Un ano máis cabe sinalar o impulso do traballo coordinado con profesionais do ámbito educativo, orientador e Mestres de educación primaria das escolas ordinarias con alumnos que teñen a escolarizado compartida co Centro Menela; unha coordinación que se estende a profesionais dos servizos de atención temperá e gabinetes de atención, o que permite axustar as intervencións có fin de promover o maior benestar de cada alumno, así como as competencias comunicativas e a adaptación da contorna de aprendizaxe.

Actividade curricular no cole Menela

Neste curso mantivéronse as actividades que definen ao CEE Menela, todas elas enmarcadas no concepto 'aprendizaxe por contornas significativas', vinculadas a un espazo vital e social, procurando promover experiencias que permitan unha maior autonomía do alumnado en todos os ambitos da vida cotiá. Ás actividades de aula súmanse as que se realizan na contorna de comedor como son o aperitivo e xantar, o obradoiro doméstico e de cociña, e o taller de xardinería que se enriquece coas actividades no invernadoiro e xardín. As actividades de secretaría, fotocopiado e plastificado, de reciclado de plásticos, latas papel e cartón, así como os recados e compras no hipermercado, continúan ocupando un papel importante na dinámica diaria. Non podemos esquecer as actividades de música e as deportivas, natación e actividade física no Pavillón Municipal de O Berbés gracias ao Convenio de Colaboración có Concello de Vigo.

No CEE Menela apostamos fortemente pola inclusión na comunidade e participación social do noso alumnado. Este ano a adquisición dunha nova furgoneta para o centro, no marco do programa de interese social do 0,7% do IRPF – Consellería de Política Social, fixo posible impulsar as actividades de proxección social, unha forma que nos permite tamén avanzar hacia a aceptación, coñecemento e comprensión do Trastorno do Espectro do Autismo.

Voz Natura

O Cole Menela reforza o seu compromiso medioambiental practicando a regra das tres erres: reducir, reutilizar e reciclar.

Este curso participamos de novo no Programa Medioambiental Voz Natura financiado pola Voz de Galicia e a Fundación Santiago Rey Fernández-Latorre, có título 'Educar nas tres erres'. O traballo levado a cabo neste curso tivo tres temáticas diferentes , todas elas orientadas á Educación Ecolóxica e a Protección do Medio Ambiente:

Manualidades (Expresión Plástica): mural de outono, adornos Samaín, Calendario de Advento, árbores de nadal, Mural de inverno, disfraces de entroido mural de primaveira, agasallo do día da nai e pai, etc.

01

Manualidades

Xardinería: tarefas de horta, coidado da contorna, recollida de landras de carballo en outubro no Parque Forestal de Saiáns para que xerminen no colexio e transplántalas a macetas para reforestar no próximo outono os carballos na Comunidade de Montes de San Miguel de Oia, pode e reciclaxe, sementado e recollida de leitugas e brócoli.

02

Xardinería

Reciclaxe. Este ano estreamos o ROUPEIRO ECOLÓXICO para darlle unha segunda vida a roupa, e facer ao alumnado consciente e responsable da importancia de reducir a pegada ecolóxica, fomentando o consumo responsable. Valoramos moi positivamente o ROUPEIRO ECOLÓXICO polo que pasaron unhas dúascentas prendas que, coa colaboración das familias, acadamos darlle unha segunda vida.

Plan Dixital Galicia 2023

Mellora da competencia dixital no CEE Menela

Neste curso os profesionais do CEE Menela continuaron traballando no Plan de Acción do Plan Dixital, un documento coordinado polo mestre Pedro Martínez que contou co apoio dun asesor nomeado pola Consellería de Educación, José Antonio Rodríguez.

Aspectos básicos de protección de datos no centro educativo, crear unha plataforma dixital e promover canles de comunicación coas familias e claustro de profesores foron os contidos das accións formativos que se desenvolveron có apoio do Centro de Formación e Recursos de Vigo.

Proxección Social

Durante o curso continuamos coa oferta do Programa VigoEduca do Concello de Vigo, que permitiu a todo o Cole Menela facer a ruta de sendeirismo da Area Arqueolóxica Mámoas de Candeán e Parque Forestal de Beade, realizouse a III Edición Programa Microconcertos de A Fundación `Música a flor de Pel, que se realizou no cole para todo o colexio có músico Pedro Campos, realizouse unha ruta en bicicleta por Alcabre-Samil organizada por Javier Pitillas con Discamino, gozamos dunha xornada de surf e fixemos a limpeza da Praia de Alcabre da Man da plataforma de conciencia-acción galega We Sustainability e o restaurante La Tita Rivera, conseguindo retirar preto de 8 kilos de residuos, e visitaron a Escola de equitación e equinoterapia Abraín en Gondomar onde coidaron e montaron a cabalo.

No marco do proxecto de educación ambiental, realizaron dúas saídas: 'Ocean Secrets' da Concellería de Política de Benestar do Concello de Vigo, o alumnado embarcouse no buque oceanográfico NAUTILUS para gozar dunha travesía pola ría de Vigo, e coñecer as bateas e o fondo submariño, e tamén visitaron a Exposición Inmersiva Vanguardias no Auditorio Mar de Vigo, onde proxectaron cadros de vanguardia en pantalla xigante e en movemento. Realizaron unha visita a Delikia Fresh, desfrutando dunha demostración de dous baristas no mundo do café, e por último foron o Teatro A Fundación coa obra de teatro 'Feo de Caramuxo Teatro'

Excursións de fin de curso:

- 01/06/2023 - Talaso Moaña
- 02/06/2023 - Lago Castiñeiras
- 07/06/2023 - Talaso Moaña
- 08/06/2023 - Talaso Moaña
- 09/06/2023 - Talaso Moaña
- 15/06/2023 - Praia de Lapaman (Bueu)
- 16/06/2023 - Sanxenxo
- 20/06/2023 - Camping de Baiona

Club Deportivo Menela

No Centro Menela pensamos que é moi importante guiar e axudar as persoas con TEA na realización de actividades deportivas e darlles apoio durante a súa práctica. Nesta tempada tramitáronse 18 licencias deportivas, 17 deportistas e 1 delegado.

Participamos nos seguintes campionatos organizados pola Federación Galega de Deporte Adaptado:

V Open de bádmiton

Lugar: Mos

Data: 14/12/2022

Participantes: 2 - Medallas acadadas: 2

Campionato Galego de Campo a Través

Lugar: Illa das Esculturas de Pontevedra

Data: 01/02/2023

Participantes: 13 - Medallas acadadas: 6

XXVIII Open de tenis mesa

Lugar: Mercantil de Vigo

Data: 15/02/2023

Participantes: 1 - Medallas acadadas: 1

II Campionato Galego de Atletismo en pista cuberta

Lugar: Ourense

Data: 01/03/2023

Participantes: 12 - Medallas acadadas: 6

XXVII Campionato Galego de Natación

Lugar: Mos

Data: 26/04/2023

Participantes: 13 - Medallas acadadas: 9

XXVI Campionato Galego de Atletismo Adaptado

Lugar: Vilagarcía de Arousa

Data: 10/05/2023

Participantes: 13- Medallas acadadas: 6

Atención Adultos

O Centro de Día e Residencial Castro Navás é un servizo específico de apoio, configurado como dispositivo de atención integral, preventiva e habilitadora, destinado ao aloxamento temporal e permanente de persoas maiores de 16 anos con discapacidade intelectual, especialmente con TEA, con necesidades de apoio extenso e xeneralizado e/ou en situación de dependencia.

Nado en 1993, ao longo destes anos consolídase unha estrutura organizativa baixo o lema "a única inclusión posible non pode ser outra que a través do traballo", onde as actividades terapéuticas se articulan arredor dos obradoiros de horta e animais, xardinería, manualidades, conservas e marmeladas e lavandería, que se complementan coas vinculadas á creación e expresión artística, servizo de saúde integral, tempo e espazos de lecer.

Un equipo interdisciplinar traballa seguindo o Plan de Atención Individualizado. O marco de actuación no proceso de atención e intervención fundaméntase en procesos de planificación centrada na persoa e na definición do centro como lugar de vida e lugar de traballo, onde cada persoa desenvolve o seu proxecto vital.

Castro Navás, cun **Contrato de Xestión de Servizo Público** coa **Consellería de Política Social da Xunta de Galicia**, conta con 60 prazas autorizadas en Centro de Día e 99 prazas en Residencia. Ao peche do exercicio 2023 a ocupación é de 67 prazas, 14 de Centro de Día e 53 en Residencia. Destas, 52 están dentro do Contrato coa Xunta de Galicia, e 1 é praza privada. En 2023 prodúcese unha baixa no servizo de atención residencial no último trimestre do ano, motivada polo traslado a un centro no que se habilitan unha praza residencial pública.

Neste 2023, Castro Navás volve reforzar o equipo de profesionais a través da incorporación temporal de nove profesionais con diferentes perfís profesionais: Integrador Social (1), Auxiliar de Enfermería (2), Peón Agrícola (1), Técnico de Lavandería (1), Limpeza (1), Coidadores (2) e Técnico de Conservas (1), no marco da convocatoria para o fomento de emprego, Programas de Cooperación da Xunta de Galicia.

49

18

Neste periodo continuamos coa implementación da ferramenta Icalidad de Autismo España có obxectivo de integrar a perspectiva da persoa con TEA no deseño dos Plans de Atención Individualizados, participando en sesións de traballo e no encontro de boas prácticas na avaliación da calidade de vida e deseño de apoios, no que se puxo de manifesto que as relacións interpersoais e a inclusión son as principais dimensións para mellorar a calidade de vida das persoas con Autismo. Estas actividades enmarcáanse no proxecto +Digitales da Confederación Autismo España.

En 2023 continuamos coa colaboración de Ana Mª Rodríguez, profesora xubilada do Centro de Educación Especial Menela, coa que iniciamos un proceso de atención centrada na persoa có obxectivo de implicar a todas as persoas que traballan no Centro Castro Navás no coñecemento das necesidades e expectativas das persoas residentes, e mellorar a competencia profesional e o enfoque ético dos profesionais. Na mesma liña, achegámonos ao Proxecto Rumbo participando, a finais de ano, no grupo de debate sobre Autonomía e Vida Indentende, dentro do Estudo de Investigación 'Situación e necesidades das persoas adultas con autismo en relación á vida independente e a participación social'.

Servizo de Saúde Integral

A saúde é unha das dimensións con maior impacto na Calidade de Vida das persoas con Autismo, de aquí a importancia que adquiren todas as actuacións dirixidas a realizar un seguimento permanente do estado de saúde, prestando especial atención as sinais de alarma vencelladas aos procesos de envellecemento, así como a prevención e promoción de hábitos de vida saudables desde idades temperás. Abordar a saúde desde un enfoque integral implica a intervención da DUE, terapeuta ocupacional, logopeda e a intervención preventiva, habilitadora e rehabilitadora do psicomotricista e fisioterapeuta, dúas figuras complementarias en Castro Navás.

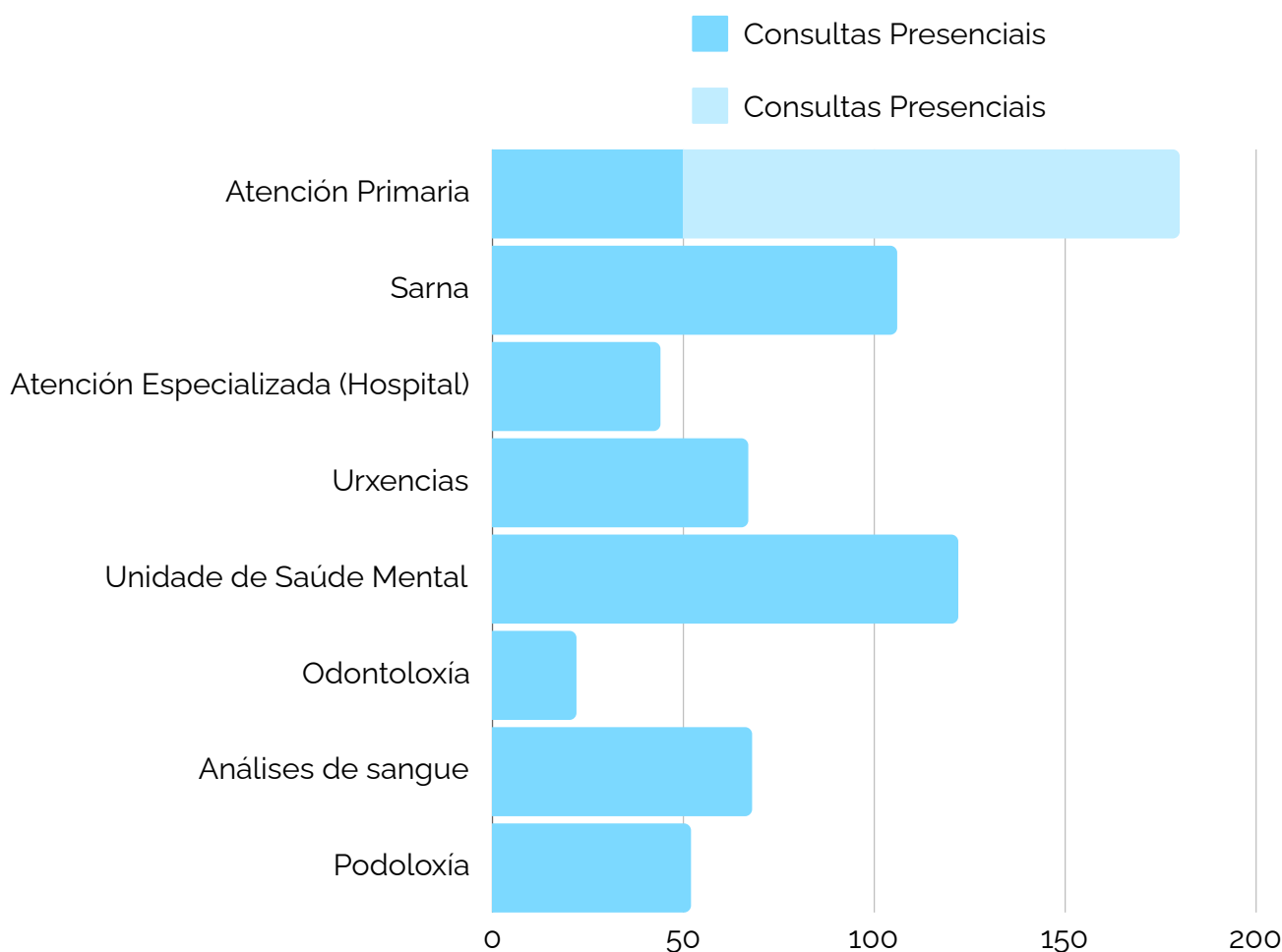
Recén saídos do longo período restrictivo marcado pola COVID-19, dous abrochos de escabiose interrompen na tan desexada normalidade da vida cotiá no Centro. Esta nova situación require a implantación de accións de seguimento e control establecidos no protocolo de actuación definido pola Xunta de Galicia. Baixo o paraugas do Servizo de Alerta Epidemiolóxica de Galicia, o Servizo de Medicina Preventiva do Hospital Álvaro Cunqueiro e o Centro de Saúde Val Miñor, execútase o protocolo e con él todas as medidas de busca activa de casos entre persoas usuarias e traballadoras, revisións preventivas, aplicación de tratamentos específicos e vixianza permanente de síntomas (prurito, lesión cutánea, lesión de rascado, etc.)

Con respecto ao ano pasado, aumentan nun 50% as citas de Atención Primaria, incrementando nun 56% as citas presenciais e un 47% as telefónicas. As citas a médicos especialistas mantéñense practicamente igual que o ano anterior. Aumenta nun 17% o número de citas urxentes a centros de saúde e hospital. Diminúen nun 20% as consultas de Saúde Mental aos residentes, habendo un contacto moi frecuente coa psiquiatra asignada ao noso centro. Con respecto ao ano 2022 diminúen nun 58% as visitas de odontoloxía, aumentan nun 18% as visitas de podoloxía e o número de análíticas mantense igual. Este ano, debido ao abrocho de escabiose no centro tivemos 106 consultas presenciais ao centro de saúde para a avaliación e revisión de usuarios.

No seguinte gráfico recóllense os datos mais significativos de 2023:

Servizos Sanitarios Castro Navás

‘**Apoio psicológico ao envellecemento nas persoas con TEA**’ da Consellería de Sanidade, ‘**Prevención do Deterioro Cognitivo**’ e ‘**Envellecemento saudable para persoas con TEA gravemente afectadas**’ no marco da convocatoria IRPF, son programas que se desenvolveron desde o Servizo de Saúde Integral e enriqueceron as actividades vencelladas á promoción da saúde e atención sociosanitaria.

As sesións de desensibilización ao ámbito da saúde continúen formando parte da actividade do centro. A doazón dun sillón odontolóxico por parte da Unidade de Odontoloxía para Persoas con Necesidades Especiais da Universidade de Santiago de Compostela impulsou o desenvolvemento de accións de sensibilización, acadando importantes resultados que se materializados nas consultas: mellora nos tempos de espera, unha maior comprensión do que vai a acontecer na consulta odontolóxica e dos procedementos odontolóxicos, diminuíndo os niveis de ansiedade xeral.

Neste exercicio continuamos traballando para mellorar a accesibilidade cognitiva dos entornos sanitarios e formando a profesionais que prestan servizos en Atención Primaria. En 2023 formamos a máis de 30 profesionais e colocamos 86 pictogramas no Centro de Saúde de Baiona e Centro de Saúde de Panxón, grazas ao apoio do programa ‘**Formación, sensibilización e accesibilidade cognitiva no entorno sanitario**’ da **Federación Autismo Galicia**. A estas accións súmanse as accións formativas a profesionais sanitarios a través da Axencia Galega de Coñecemento en Saúde na que participaron 43 profesionais.

Servizo Sanitario do Centro de Día Castro Navás, figurando inscrito no rexistro có Nº C-36-003248 coa seguinte oferta asistencial: ENFERMERÍA XERAL, FISIOTERAPIA, TERAPIA OCUPACIONAL e LOGOPEDIA.

Obradoiros Terapéuticos

En 2023 iniciouse o proxecto **'Plan de Recuperación dos Obradoiros do Centro Castro Navás'** un traballo liderado polo director xeral da Fundación Menela, Cipriano Luís Jiménez Casas, no que participou de forma activa o equipo técnico do Centro Castro Navás, co obxectivo de deseñar e implementar un conxunto de medidas e extratexias orientadas a paliar o impacto da COVID-19 no funcionamento diario dos obradoiros do centro. Mantivéronse reunións semanais na sede da Fundación Menela e no Centro de adultos Castro Navás, para levar a cabo un análise detallado de cada un dos obradoiros, encontros nos que se promoveu un cambio de mirada, centrados en cada persoa, aproveitando as fortalezas e intereses laborais das persoas con TEA, adaptando e flexibilizando os procesos produtivos, dando os apoios axeitados e un acompañamento intensivo atendendo as necesidades individuais de cada persoa.

Sumando Capacidades, Deputación de Pontevedra

Un ano máis, executouse Sumando Capacidades, un proxecto formativo que se desenvolve na Lavandería de Castro Navás e que incide no desenvolvemento de competencias para recepcionar, clasificar e preparar a roupa para a súa limpeza, realizar o lavado, secado, planchado e embolsado de roupa, baixo a supervisión dun responsable, para conseguir a produción coa calidade prevista, nos prazos estipulados e nas condicións medioambientais e de seguridade marcadas no plan de prevención de riscos laborais.

Periodo de Execución: Do 01/01/2023 ao 31/12/2023

Beneficiarios: 10 persoas con TEA, 5 homes e 5 mulleres.

Programas integrados MRR – Programas integrados para o fomento da empregabilidade de persoas vulnerables.

O programa, subvencionado gracias ao convenio de colaboración ente a Consellería de Emprego e Igualdade e a EAPN Galicia para a realización de programas integrados para a o fomento da empregabilidade dirixido a persoas vulnerables, foi adjudicado á Federación de Autismo Galicia, subcontractando a Fundación Menela para a execución das accións.

O programa desenvolveuse entre o 01/02/2023 ata o 30/11/2023, e no mesmo participaron 11 persoas con TEA, 9 homes e 2 mulleres con TEA. Accións destacadas foron as titorías individualizadas para a orientación laboral, e a formación prelaboral para traballar todas aquelas habilidades necesarias para acceder e manter un posto de traballo. A formación ocupacional estivo centrada nas actividades auxiliares na área de agricultura, lavandería e cociña.

Execución do proxecto 'MENELAB. Iniciativa de Emprego para Persoas con TEA'

O proxecto MENELAB, que contou có apoio financeiro da Fundación 'la Caixa', permitiu a renovación das instalacións ocupacionais dedicadas á formación laboral en lavandería e agricultura, e o desenvolvemento dun programa formativo en ambos sectores de actividade.

Beneficiarios: 10 persoas con TEA

Periodo de Execución: Do 20/06/2022 ao 20/07/2023

A mediados de ano ponse en marcha a segunda fase do proxecto MENELAB có que pretendemos poñer en marcha un taller de envasado e conservación dos produtos de horta que obtemos, a fin de mellorar a rendibilidade da produción obtida, con vista a crear a medio prazo unha estrutura de Formación Profesional no campo da elaboración de industria alimentaria. Para iso contamos cunhas instalacións de 120 m2 equipadas parcialmente, ás que habería que engadir o equipamento específico de envasado e almacenaxe. No marco do proxecto establecemos unha alianza coa área de Nutrición e Bromatoloxía da Facultade de Ciencias, pertencente á Universidade de Vigo que asegurará a eficacia das medidas para implantar.

Execución dos programas de formación para o emprego enmarcados na convocatorias de axudas para o reforzo da empregabilidade no marco do programa operativo de emprego xuvenil (POEJ) e programa operativo de inclusión social e economía social (POISES) da Fundación ONCE.

POEJ Uno a uno 2022-2023

Reforzo da Empregabilidade para persoas con TEA
Programa Formativo: Auxiliar de Cociña e Hostelería
Periodo Execución: Do 12/12/2022 ao 21/04/2023
Horas Totais: 410 horas/participante
Formación Teórica: 224 horas
Formación Posto de Traballo: 186 horas
Beneficiarios: 6 persoas con TEA
Empresa para a realización de prácticas:
EUREST COLECTIVIDADES S.L

Uno a Uno

POISES psicosocial 2021 2– 2023

Formación para o Emprego de Persoas con TEA
Programa Formativo: Operacións básicas de cociña
Periodo Execución: Do 03/04/2023 ao 29/09/2023
Horas Totais: 400 horas/participante
Intervención grupal 280 e individual 120 horas
Beneficiarios: 4 persoas con TEA

Psicosocial

POEJ psicosocial 2022-2023

Operacións básicas de pisos en aloxamento
Periodo Execución: Do 19/12/2022 ao 29/06/2023
Horas Totais: 380 horas/participante
Intervención grupal 285 e individual 95 horas
Beneficiarios: 6 persoas con TEA

Psicosocial

En 2023 continúa o Programa de Educación de Adultos con TEA promovido polo Centro Español do Autismo. Nos últimos anos, Fundación Menela e a Asociación Nuevo Horizonte (Las Rozas, Madrid) desenvolven diferentes programas que poñen especial énfase na rehabilitación de funcións executivas vinculadas á vida diaria, estimulación cognitiva coa activación e enriquecemento da atención e memoria, mellora da competencia social e emocional e fomento do emprego con apoio a través dun programa de realidade virtual. Programa estimulación da comunicación social de persoas adultas con TEA é o título do programa deste ano no que se ampliou o número de beneficiarios, pasando a ser un total de 24 persoas adultas do Centro Castro Navás.

Os días 9 e 10 de febreiro, Marina Jodra Chuan Coordinadora Técnica da Asociación Nuevo Horizonte trasladouse a Castro Navás para manter unha reunión de seguimento do proxecto na que se compartiron as melloras a implantar, posibles modificacións dentro das aplicacións e acordouse ampliar o número de participantes nesta edición, definíndose os perfis a incluír segundo diferentes niveis de apoio e incluído a persoas con maiores necesidades de apoio.

Ocio e Tempo de lecer

A etapa adulta é o período máis longo da vida e por iso cobra especial importancia que cada persoa conte con oportunidades que lle permitan desenvolver o seu proxecto persoal, participando na comunidade. Cada ano crece a demanda e necesidade de gozar dun tempo de lecer enriquecedor para as persoas adultas do Centro Castro Navás, o que motiva dinamizar a programación de actividades.

A adquisición dunha nova furgoneta adaptada, permitiu ampliar as prazas de transporte para os rapaces e rapazas, e xerar novas oportunidades para un maior goce da nosa comunidade e unha maior proxección social. A adquisición do vehículo foi posible grazas a subvención outorgada á entidade pola Consellería de Política Social e Xuventude da Xunta de Galicia, ao abeiro do Plan de recuperación, transformación e resiliencia, financiado pola Unión Europea-NextGenerationEU.

Neste período destaca a actividade de intervención asistida con cans con Ramalladas. Tras un ano con Roscón, os rapaces e rapazas de Castro Navás continúan amosando ilusión ante a chegada de Apel, un labrador có que comparten momentos de xogo, atención e coidado. Igual de existosa é a actividade de surf na Praia de Patos. Sumámonos as actividades promovidas polas entidades da nosa contorna (Centro Juan María, Asociación Avelaiña, APAMP, etc.) e gozamos de intensas caminatas e paseos polas praias e montes. As saídas a cafetería e os concertos de verán son moi demandados. No propio centro, destacan as sesións de cine para o mais cinéfilos de Castro Navás, e os xogos compartidos como o baloncesto e os circuitos en bicicleta. Non falta a celebración de aniversarios e días internacionais, así como a chegada do Verán, o Entroido, o Magosto e as Festas de Nadal, entre outras.

OUTROS SERVICIOS

DA REDE MENELA

004

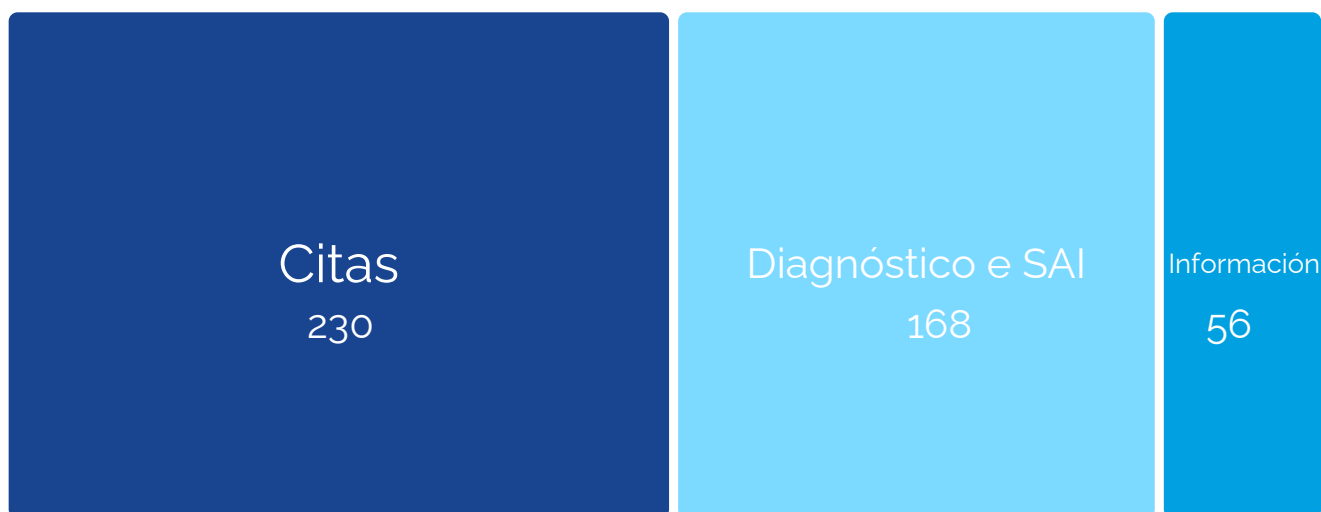

Atención psicosocial e apoio familiar

A crecente demanda de recursos de apoio específicos e especializados para persoas con TEA que den resposta as necesidades que xorden no seo das familias, e o apoio na xestión de axudas e prestacións sociais marcan a actividade da atención psicosocial e apoio familiar.

Durante o ano 2023 atendéronse un total de 230 demandas de familias en entrevistas presenciais e telefónicas, ás que hai que engadir as solicitudes de información dos servizos da Rede Menela (56) e as citas vinculadas aos procesos de Diagnóstico e SAI (168).

O Servizo de Diagnóstico experimenta un incremento de solicitudes de diagnóstico de persoas adultas nos últimos anos, duplicándose o número de diagnósticos respecto ao exercicio anterior e aumentando en número na lista de espera. A solicitude de información sobre prazas e escolarización no CEE Menela e de actividades lecer para o alumnado foi tamén do mais solicitado neste ano. No Centro Castro Navás revísanse parte das sentencias de incapacitacións das persoas adultas, elaborándose informes psicosociais para estas revisións. Por último, o 20 de abril de 2023 entra en vigor o novo baremo de valoración da discapacidade o que fixo que se incrementaran as solicitudes de información das familias sobre este baremos e como afecta ás persoas con TEA.

Encontros con familias

do servizo de Atención Temprá e Apoio Integral

En 2023 continuaron os Encontros con Familias, un espazo para e con as familias do SAI, onde poder compartir sentimentos e experiencias, e achegar información para unha maior comprensión do TEA, contribuíndo á mellora da Calidade de Vida de todos os membros da unidade familiar.

Foron 4 encontros os que se desenvolveron neste período, e no que participaron un total de 69 familias. As familias valoraron positivamente os temas abordados por parte dos profesionais da Fundación Menela, así como a súa receptividade fronte as intervencións para a aclaración de dúbidas e ampliación de información.

Como profesionais, un ano mais, constátase o valor destes encontros, como medio para achegarnos á comprensión da contorna familiar a través do coñecemento que nos trasladan os pais e nais, irmáns e avós que, de forma xenerosa, comparten o que supón vivir e sentir o autismo.

1

Charla nutricional

Data: 15 de febreiro de 2023.

Impartido por: Departamento dietético e nutrición de Medirest e o equipo operacional.

Participan: 15 familias.

2

Xornada de sexualidade

Data: 8 de marzo de 2023.

Impartido pola psicóloga, Macarena Blanco Delgado

Participan: 12 familias.

3

Encontro con Johannes Li

Data: 13 de abril de 2023.

Participan: 19 familias.

4

Qué é o Trastorno do Especto Autista e cómo identificalo nos vosos fillos/as?

Data: 25 de outubro do 2023.

Impartido pola psicóloga, Macarena Blanco Delgado.

Participan: 23 familias.

Fortalecemento e respiro familiar

Os Programas de Fortalecemento e Respiro Familiar brindan ás familias e cuidadores habituais un tempo para diminuír a carga física e emocional asociada ás tarefas de coidado, ao tempo que proporcionan as persoas con TEA un tempo de ocio enriquecedor e satisfactorio a través de experiencias lúdicas, deportivas e sociais.

O Centro Menela permaneceu aberto do 17 de xullo ao 04 de agosto en horario de mañá para actividades de lecer, participando 24 alumnos acompañados de 12 profesionais. O programa contou coa financiación da ANPA Menela, entidade que tamén apoiou 'Lecer de sábados' e 'Lecer de fin de semana', dende o 13 ao 21 de xuño, no que participaron 24 mozos e mozas en diversas actividades (zoo, cine, cafetería).

A Asociación de Familias de Castro Navás organizou diferentes actividades de terapia canina coa Asociación Ramalladas, e saídas de lecer de sábados e fins de semana, que se desenvolveron entre os meses de xaneiro e decembro. Nelas participaron 20 adultos.

Fundación Menela executou o programa de Respiro e Apoio á Conciliación da Vida Familiar e Laboral, ofrecendo estanzas en fins de semana no Centro Castro Navás. Durante as datas vacacionais escolares (nadal, entroido, semana santa e verán), ofreceu un servizo de atención ao alumnado do CEE Menela de 40 prazas.

Satisfacción familias

En 2023 mantívose a decisión de realizar unha avaliación parcial dos Centros da Rede Menela, sendo neste execución o Centro de Día e Residencial CASTRO NAVÁS o servizo analizado.

Co obxecto de coñecer a opinión das familias das persoas que reciben atención no Centro de Día e Residencial CASTRO NAVAS, foi realizada unha enquisa de satisfacción a través do portal encuestafacil.com. A participación final acadou o 58,5% das respostas posibles, o que se considera un índice de participación aceptable. A fin de poder facer unha comparativa sobre os resultados obtidos en anteriores consultas, decidiuse utilizar o mesmo cuestionario que se trasladara ás familias nos anos 2019 e 2020, aínda que nesta ocasión foi incluída unha cuestión extra relativa á valoración das familias en relación á atención sanitaria ofrecida polo Centro, que nas dúas anteriores edicións non se incluía.

Os resultado obtidos, en porcentaxe de resposta sobre o total, veñen recollidos na seguinte taboa:

Como valoraría os seguintes aspectos do Servizo	Moi satisfeito	Satisfeito	Neutral	Insatisfeito	Moi insatisfeito
Administración e Facturación	34%	63%	3%	0%	0%
Información e apoio na xestión de axudas sociais e prestacións	32%	62%	3%	3%	2%
Como valoraría a colaboración dende o centro coas familias?	39%	56%	3%	0%	0%
Como valoraría as actividades de lecer realizadas no Centro Castro Navás?	55%	34%	11%	0%	0%
Está satisfeito/a coa atención sanitaria ofrecida polo centro (atención psiquiátrica, acompañamento a médicos, emerxencias sanitarias...?)	37%	55%	8%	0%	0%

No relativo á pregunta de satisfacción xeral do Centro, deuse o seguinte resultado:

	Sen dúbida	Probable sí	Posible, non seguro	Probable non	Seguro non
¿Recomendaría o Centro Castro Navás a outras familias de persoas adultas con TEA?	84%	13%	3%	0%	0%

Co fin de levar a cabo unha comparativa sobre os resultado obtidos nas dúas consultas anteriores, e coñecer así a evolución da valoración que fan as familias que reciben os servizos do Centro, elaborouse unha ponderación de resultados utilizando a seguinte correlación de valores:

Moi Satisfeito/a: 5; Satisfeito/a= 4, Neutra= 2; Insatisfeito/a= 1; Moi Insatisfeito= 0

Aplicado dita valoración ás respostas recibidas en cada pregunta, obtemos unha puntuación final (nota sobre 10) que nos permite comparar coas puntuacións obtidas nos globais das enqui-sas anteriores. Os resultado obtidos son os seguintes:

Como valoraría os seguintes aspectos do Servizo	2019-2020	2023	Diferencia
Administración e Facturación	8,8	8,6	-2,3%
Información e apoio na xestión de axudas sociais e prestacións	8,8	8,3	-5,7%
Como valoraría a colaboración dende o centro coas familias?	9,5	8,8	-7,4%
Como valoraría as actividades de lecer realizadas no Centro Castro Navás?	9,0	8,6	-4,4%
Está satisfeito/a coa atención sanitaria ofrecida polo centro (atención psiquiátrica, acompañamento a médicos, emerxencias sanitarias...?)	-	8,4	-
¿Recomendaría o Centro Castro Navás a outras familias de persoas adultas con TEA?	9,8	9,6	-2,0%

É importante sinalar que o dato de participación na enquisa de 2023 aumentou un 37% sobre o número de enquisas recollidas nos anos 2019 e 2020, o que é valorado moi positivamente pola dirección da entidade. Esta podería ser unha das causas atribuídas aos leves descenso rexistrados na valoración das respostas obtidas, que descenden en todas as cuestións abordadas.

En 2023 non se rexistra nos Centros da Fundación Menela ningunha queixa ou reclamación relativa á prestación dos servizos.

Xestión do coñecemento

Fundación Menela, referente na atención e intervención con persoas con Autismo, participa na transmisión de coñecemento do TEA formando tanto a profesionais actuais como futuros de distintos sectores da contorna máis próxima e natural da persoa con Autismo. Cada ano, o Servizo de Formación ve incrementada a súa demanda de formación onde o Autismo, estratexias de intervención, materiais adaptados e apoios nos diferentes ámbitos de actuación e en cada etapa da vida, son os contidos máis demandados.

Neste exercicio, en colaboración coa Federación Autismo Galicia e no marco da **Comisión de Sanidade**, abordamos necesidades relacionadas coa accesibilidade, transferencia de coñecemento dentro do sistema sanitario e sobre a detección do TEA en irmáns, como forma para superar ás barreiras que dificultan o acceso de persoas con TEA a unha atención sanitaria de calidade.

Humanización e accesibilidade nos Centros de Saúde

Neste 2023 Fundación Menela colocou un total de 88 pictogramas en diferentes espazos/dependencias dos Centros de Saúde de Baiona e Panxón. Esta acción complementouse coa impartición de pilulas formativas impartidas por Ana Fernández e Antía Fernández, nas que participaron 30 profesionais que prestan servizos en Atención Primaria (DUEs, Medicos, Pediatras, Persoal Administrativo) dos Centros de Saúde de Baiona, Panxón e A Doblada, e nas que se abordaron as dificultades que teñen as persoas con TEA na contorna sanitaria, e as estratexias a seguir para contribuir a una atención sanitaria específica e de calidade.

Froito da relación de colaboración coa **Área Sanitaria de Vigo**, recoller que nos tres últimos anos son case 600 pictogramas os que Fundación Menela colocou en nove (9) centros de saúde pertencentes a esta área sanitaria, en concreto, Centro de Saúde de Coia, Casco Vello, Rosalía de Castro, Teis, San Paio de Navia, A Doblada, Rúa Cuba, Baiona e Panxón. Asemade, neste periodo, un total de 67 profesionais que prestan servizo en Atención Primaria participaron nas accións formativas.

Humanización ante as persoas con TEA. Servizo de Atención ao Cidadán e o Paciente do SERGAS.

A través da Axencia Galega de Coñecemento en Saúde (ACIS), Ana Fernández, DUE de Castro Navás, e Antía Fernández, psicóloga, xunto a Cristina Couto, psicóloga da Federación Autismo Galicia, impartiron dúas xornadas online que trascorreron ao longo de catro sesións, nas que se compartiron boas prácticas no coidado da saúde de persoas con TEA e estrataxias a implantar para facer do sistema sanitario público un servizo amigable para as persoas con TEA. 43 profesionais do ámbito sanitario participaron nestas xornadas.

Xornada de Detección e Diagnóstico en TEA desde idades temperás

Macarena Blanco, coordinadora do Servizo de Diagnóstico e Servizo de Atención Temperá e Apoio Integral, participou na Xornada de Detección e Diagnóstico en TEA desde idades temperás, organizada pola Federación Autismo Galicia no Salón de Actos da Consellería de Sanidade en Santiago de Compostela.

Nesta ocasión Macarena participou na mesa que tivo por título 'Experiencias positivas en detección do TEA', presentando o Programa de Detección '**Irmáns - Irmáns**' da Fundación Menela; un programa que atende na actualidade a 200 nenos e nenas de idades comprendidas entre os 18 meses e 25 anos, e cuxo obxectivo é favorecer a identificación precoz dun posible TEA, favorecendo así a idade de inicio da intervención temperá na poboación de risco.

A xornada desenvolveuse na modalidade online e presencial, assistindo 508 profesionais dos ámbitos sanitario, educativo e social.

Enfrontarse as alteracións do TEA nunha contorna educativa, require posuír unha serie de coñecementos teóricos que ofrezan a posibilidade de comprender e interpretar condutas desconcertantes, así como manexar alternativas de intervención diversas que permitan elixir as adecuadas a cada caso e contexto. Para levar a cabo esta importante e delicada tarefa Ana Moure, psicóloga do Servizo de Diagnóstico e Atención Temperá e Apoio Integral, continúa ao longo de 2023 impartindo accións formativas en diferentes centros educativos da provincia de Pontevedra. Asemade continuamos formando ao alumnado do Máster de Necesidades Educativas Específicas de Apoio Educativo da Universidade de Vigo.

Acción formativa: Comprensión do TEA e estratexias de intervención no ámbito escolar

Duración: 52h.

Lugares: CEIP Chans Bembrive, CEIP Manuel Rodríguez Sinde, CEIP Emilia Pardo Bazan, CEIP Seis do Nadal, CEIP Castrillon-Coiro, CPI Mondariz, CEIP Igrexa – Chapela, CPI García Barbón, CPI Chans Bembrive, CEIP Mestre Vide, CEIP Plurilingüe Domaio

Acción formativa: Sinais de alerta en nenos e nenas con TEA

Duración: 5h.

Lugar: IES Chapela

Acción formativa: Sensibilización ao alumnado sobre as persoas con TEA

Duración: 21h.

Lugares: CEIP Chans Bembrive, CEIP Carballal, IES Vilalonga Sanxenxo, IES Primero de Marzo, IES María Soliño

Acción formativa: Estratexias educativas para familias con nenos e nenas con TEA.

Duración: 3h.

Lugar: UACO,-Marín.

O desenvolvemento destas accións formativas contan có apoio do Centro de Formación e Recursos da Xunta de Galicia.

Menela, referente do autismo

Xerar e compartir coñecemento é un elemento prioritario para a Fundación Menela polo que, ao longo do 2023, a entidade acolleu nos seus centros a 6 estudantes en prácticas en virtude aos convenios establecidos con diferentes entidades.

No Colexio Menela formáronse, en réxime de prácticas, 2 persoas procedentes do Ciclo Superior de Integración Social do Colexio San José de la Guía e no Centro Castro Navás realizaron prácticas 3 persoas procedentes do Ciclo Superior de Integración Social do Colexio LAR de Mos, Ciclo Medio de Auxiliar de Enfermaría do Colexio San Miguel e unha do grao de Psicoloxía da UNED.

Formación

O talento é o principal valor para poder transmitir a nosa pasión polo a acompañamento de persoas con TEA nas diferentes etapas da vida. Pomos aos profesionais no centro e traballamos para facilitar a aprendizaxe continua que permita a comprensión do Autismo, e unha adecuada xestión do talento nos centros de atención.

En 2023 Fundación Menela organizou para o seu persoal un total de 40 accións formativas, que supuxeron un total de 2.081 horas de formación, nas que participaron 125 profesionais dos distintos Centros e Servizos da entidade. Por Centros, a distribución das accións formativas e do número de horas é a seguinte:

	Nº acción	Nº horas
Sede Central	12	239
Edificio Cami	59	1228
CEEPR Menela	20	105
Centro Castro Navás	34	509
TOTAIS	125	2081

A modalidade de formación mais repetida foi a `teleformación` ou formación a distancia, que ocupou o 89% das horas consumidas, tal como se aprecia na seguinte táboa, na que se relaciona modalidade de formación recibida en cada ano con cada centro de traballo:

Ano 2023	Sede	Cami	Menela	Castro Navás	Castro Navás
Online	168	1089	65	457	1779
Presencial	14	139	32	37	222
Total	182	1228	97	494	2001

No relativo as materias impartidas, o grupo mais numeroso correspondeu a cursos de formación relativos a Desenvolvemento Organizativo (23 das 40 accións formativas totais), seguido dos cursos de Intervención en TEA (16 accións) e Diagnóstico (1 acción).

Como resumo, durante este período obsérvase que os profesionais de Fundación Menela traballaron na definición das competencias profesionais dos distintos postos de traballo, e unha especial dedicación ás materias relativas a aspectos organizativos, motivado pola necesidade de de adquirir coñecementos relacionados coas esixencias de cumprimento normativo ás que está sometida a organización, tales como Protección de Datos, Igualdade de Xénero, Prevención de Acoso, etc.

Os profesionais de atención directa seguiron profundizando nos seus coñecementos para a comprensión e intervención con persoas con Autismo, PECS, sexualidade, saúde, envellecemento e abordaxe das condutas desafiante.

Acción voluntaria

Fundación Menela está inscrita como Entidade de Acción Voluntaria da Xunta de Galicia desde 2005. O voluntariado sempre estivo presente na Rede Menela, realizando actividades de apoio na atención directa e acompañamento nas actividades de lecer e respiro familiar.

Baixo a coordinación xeral da área psicosocial, a organización e xestión do programa de voluntariado recae nos responsables dos servizos aos que se adscriben. En 2023, foron 8 as persoas voluntarias vinculadas á Fundación Menela.

SENSIBILIZACIÓN SOCIAL

005

Día Internacional da Síndrome de Asperger

Co galo do Día Internacional da Síndrome de Asperger, Fundación Menela contou coa colaboración de Yasmin Cortez Benitez, autista diagnosticada de adulta, nai dunha persoa autista e diplomada en Autismo, como ela se presenta, quen baixo o título "Unha perspectiva autista: atopando o equilibrio entre as dificultades e a felicidade", compartiu a súa experiencia de vida como muller con esta condición.

Nesta ocasión foi a Sala de Conferencias da Sede Afundación o espazo que acolleu a intervención de Yasmin na que contou, en primeira persoa, como veela a vida, como fai para atopar o equilibrio entre as dificultades ás que se enfrenta no día a día, e a procura de felicidade. No seu discurso falou de como foi a súa infancia, adolescencia, a súa etapa universitaria e laboral, abordando os principais retos aos que se tivo que enfrentar, así como aprendizaxes utis obtidos desas situacións. Tamén falou de como xestiona a súa vida familiar, e deu as súas claves de vida de cara axudar a outras persoas con Asperger.

Aclarounos que ela amou as súas diferencias a pesar do que outros pudieran dicir dela, e non deixou de subliñar que outras moitas persoas tamén amaron as súas diferencias, compartindo con ela esta vida, proxectos e vivenzas, recoñecendo así a apertura ética dalgúns individuos.

Un ano máis, Fundación Menela súmase á campaña impulsada pola **Confederación Autismo España** que visibiliza e reivindica os dereitos das persoas con Síndrome de Asperger. Baixo o lema recorrente desde hai uns anos de **"Fai espazo ás persoas con síndrome de Asperger"**, en 2023 puxemos o foco na necesidade de promover o empoderamento e a participación social en igualdade de condicións desta parte do colectivo. Así se puxo de manifesto na xornada técnica na que participamos, no marco do proxecto de gobernanza inclusiva financiado polo Ministerio de Dereitos Sociais e Axenda 2030.

18 Febreiro

Día Internacional da Síndrome de Asperger

**"Unha perspectiva autista:
encontrando o equilibrio entre as
dificultades e a felicidade"**

Yasmín Cortez

Sábado, 4 de marzo de 2023
Sala de Conferencias da Sede Afundación Vigo. Rúa Policarpo Sanz 26
Horario: De 17:30 a 19:30h
Inscripcións: edificiomin@menela.gal

Día Mundial de Concienciación sobre o Autismo

Neste 2023, Fundación Menela conmemora o Día Mundial de Concienciación sobre o Autismo cun acto institucional no Concello de Vigo, acompañando a Lucía Campos González na presentación do seu primeiro libro "Un viaje hacia lo desconocido", e compartindo unha xornada en Santiago de Compostela con entidades asociadas á Federación Autismo Galicia, na que creamos un mural colectivo baixo as indicacións do recoñecido artista David Planas.

Acto institucional polo Día Mundial do Autismo

Fragmentos de Muczynski, interpretado polo Trío Celme, é a obra que deu paso ao acto institucional có que Fundación Menela celebrou o Día Mundial do Autismo, unha data para visibilizar ás persoas con Condición do Espectro do Autismo e contribuir a promover o exercicio efectivo dos seus dereitos.

Despois de tres anos marcados pola pandemia por mor da COVID-19, voltamos ao Auditorio Municipal do Concello de Vigo con mais ganas ca nunca! Como colectivo as nosas primeiras palabras foron de recoñecemento e admiración hacia os rapaces e rapazas de Menela, as súas familias e ao equipo de profesionais que nestes anos deron a todos unha lección de vida pola xenerosidade e esforzo có que se enfrontaron a esta pandemia.

02 Abril

Autismo. Chamémolo Polo Seu Nome

O lema deste ano 2023 có que se incidiu en tres aspectos esenciais que contribúen a comprender o Autismo: a **variabilidade** que existe dentro do espectro, a súa **singularidade** e **especificidade**, e o sentido de pertenza.

Tralas palabras do director xeral da Fundación Menela, Cipriano L. Jiménez Casas, visualizamos “O día a día no Cole Menela”, unha proxección que achega aos apoios específicos e necesarios que, acordes a experiencia do Equipo Educativo do Centro Menela, precisan as persoas con Autismo para axudarlles a comprender e dar sentido ao mundo, coa finalidade de mellorar a súa vida.

Recoñecemento profesoras eméritas Cole Menela

Neste día, Ana Rodríguez, Lourdes Martín, Berta Meijide e Amanda Lago, profesoras eméritas do Colexio Menela, ocuparon un lugar especial. Xa xubiladas, recoñeceuse a súa entrega ás persoas con Autismo e as súas familias ao longo destes anos de docencia.

Ana, Lourdes, Berta e Amanda mantiveron viva a ilusión, o entusiasmo e as ganas de aprender do primeiro día, así nolo transmitiron e nolo fixeron sentir, apoiáronnos para comprender un mundo, como é o do Autismo, que precisa dunha atención e dunha escoita diferente, un mundo que a miúdo nos pode parecer desconcertante, enigmático e complexo, á vez, como sempre dicimos, apaixonante.

Isabel Quiroga, nai de Marta e membro do Consello do Padroado da Fundación Menela, foi a encargada de entregalles o Pergamiño de Honra e a Mestra de Sargadelos, como símbolo deste recoñecemento.

Entrega do pergamiño de honra ao xornalista vigués "Gonzo"

Neste día sumamos agradecementos trasladándollo a Fernando González González, "Gonzo", xornalista vigués pola doazón a Fundación Menela trala participación no programa "Quien quiere ser millonario" de Antena 3.

Disculpamos a ausencia de Gonzo quen, a pesar dos intentos, foille imposible estar, e invitamos a Luján Borrás, nai de Asier e amiga de Gonzo, que foi a encargada de recoller o Pergamiño de Honra e un agasallo especial, un cadro da cidade de Vigo vista desde o mar, obra de Luis Eduardo González Núñez, persoa con autismo usuaria do Centro de adultos Castro Navás.

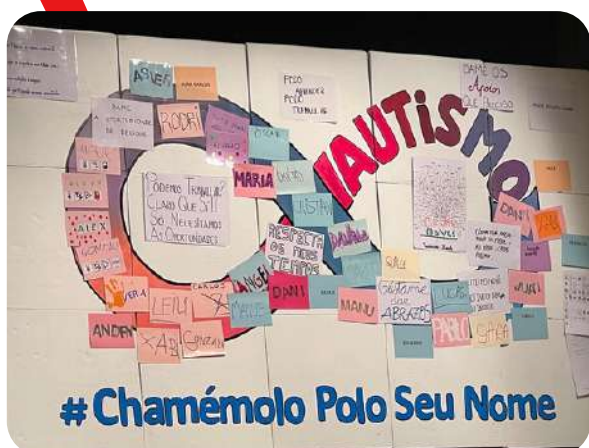
Foi Luis Eduardo González Nuñez e a súa nai, Chola Núñez, con quen comparte a súa paixón pola arte, o encargado de entregar a obra en lembranza do agradecemento de Fundación Menela por este xesto.

Representación institucional no Día Mundial do Autismo

Neste día Yolanda Aguiar, concelleira de Benestar Social do Concello de Vigo, Rubén Pérez, voceiro do grupo municipal da Marea de Vigo, e a voceira do grupo municipal do PP, Patricia López, respaldaron o acto da Fundación Menela participando na lectura do Manifesto do movemento asociativo do autismo polo Día Mundial do Autismo.

Nesta xornada gozamos da actuación de Carlos Quintá, músico especialmente apreciado polo alumnado e profesorado do Cole Menela, e no memo estivemos arroupados polo alumnado do Colexio Apostol Santiago - Xesuitas Vigo, Centro de Estudos Superiores, Colexio Marista El Pilar Vigo e Centro Fillas de María Inmaculada, pilares fundamentais para promover o respecto pola diversidade no presente e futuro.

Presentación do libro “Un viaje hacia lo desconocido” de Lucía Campos González

- **Día:** Xoves, 30 de marzo de 2023
- **Hora:** 18:30h
- **Lugar:** Biblioteca da Escola Municipal de Artes e Oficios de Vigo (Rúa García Barbón, 5)
- **Presentado por:** Patricia Martínez Gómez, periodista galega
- **Poñerá música:** Javier Pérez Novoa
- **Colabora:** Concello de Vigo e Diversidad Literaria

A Biblioteca da Escola Municipal de Artes e Oficios de Vigo foi o escenario que acolleu a presentación de “Un viaje hacia lo desconocido” (Diversidad Literaria), primeiro libro de Lucía Campos González.

Lucía, persoa con Autismo usuaria da Fundación Menela, naceu o 3 de marzo de 2006 en Vigo, onde segue vivindo a día de hoxe. Escribiu o libro cando tiña 11 anos. Agora xa ten 17, e está a cursar primeiro de bacharelato por ciencias.

Edith é un neno que vive nun pobo afastado e moi frío. El, que é autista, sempre sentiu moita curiosidade por saber que había máis aló do seu pobo e as súas montañas, así que un día emprende unha aventura a pé co seu can Lulú. Polo camiño, deberán sortear obstáculos e tamén coñecerán a unha nena e a unha perrita coas que establecerán unha gran amizade.

A presentación contou coa periodista viguesa Patricia Martínez Gómez, estivo amenizada coa música de Javier Pérez Novoa, compañeiro de Lucía, e arroupada por familias e profesionais da Fundación Menela.

Federación Autismo Galicia: Mural Art Experience

Este ano viaxamos a Santiago de Compostela para sumarnos ao acto organizado pola Federación Autismo Galicia. Un reencontro coas entidades asociadas á FAG no que persoas con Autismo de todas as entidades, familias e traballadores creamos un mural colectivo baixo as indicacións do recoñecido artista David Planas. Unha xornada divertida, chea de emoción e color, na que tamén estivemos arroupados polo director xeral de Maiores e Persoas con Discapacidade da Xunta de Galicia, Fernando González Abeijón, e da tenente alcalde do Concello de Santiago, Mercedes Rosón Ferreiro.

Iniciativa #IluminadeAzul #LIUB

O Consorcio Zona Franca de Vigo e os Concellos de Vigo, Nigrán, Baiona e Gondomar sumáronse a campaña internacional Light it Up Blue (#LIUB), promovida por Autism Speaks, tinguindo na tarde-noite do 2 de abril a Sede do Consorcio Zona Franca de Vigo situada na rúa Arenal 46, as Fontes da Rúa Aragón, e as casas consistoriais dos concellos de Nigrán, Baiona e Gondomar, a Ponte Románica de La Ramallosa e a Virxe da Rocha en Baiona como mostra de apoio e solidariedade coas persoas con Autismo as súas familias. A novidade deste ano é que o Concello de Vigo tamén iluminu a marquesina da Praza de América.

Johannes Li, a volta ao mundo para visibilizar a síndrome de Asperger

Johannes Li é un mozo alemán de 19 anos con Autismo que se propuxo visibilizar as capacidades das persoas con esta condición, converténdose na primeira persoa con Autismo en navegar só ao redor do mundo.

Johannes Li foi diagnosticado con autismo á idade de 10 anos nun orfanato alemán. Aprendeu a navegar cando tiña uns 11 anos e comenta que ten moito respecto polas forzas da natureza, pero que non lle ten medo. Durante a súa viaxe, quere reunirse con asociacións de todo o mundo que presten atención a persoas con discapacidade entre as que se atope autismo. Có lema "Allein auf See. Vereint im Herzen" (Só no mar. Unidos de corazón) quere concienciar sobre o potencial e as capacidades tan especiais das persoas autistas. "O seu obxectivo é sensibilizar dando exemplo".

As persoas con autismo teñen unha forte preferencia pola previsibilidade, a rutina e o control. Todo un reto para el, xa que na súa travesía terá que enfrontarse a moitos imprevistos que deberá superar cada día. Coa súa viaxe pretende demostrarlles ás persoas con Autismo, que poñerse metas vale a pena, que non deben ter medo a perseguir os seus soños e que o Autismo é un agasallo que deben aceptar e aproveitar.

Fundación Menela recibiu na cidade de Vigo xestionando o amarre no Real Clube Náutico de Vigo e Monte Real Clube de lates de Baiona e, ao longo da súa estancia, participou nunha conferencia para persoas usuarias e familias da Fundación Menela, organizamos diferentes actividades de lecer coas persoas usuarias do Edificio CAMI, así como reunións con posibles patrocinadores e políticos para poder levar a cabo o seu proxecto. O alcalde de Vigo, Abel Caballero, e a concelleira de Benestar Social, Yolanda Aguiar recibíronno na casa consistorial e Juan A. González, alcalde de Nigrán, reuniuse con él no Centro Castro Navás.

COMUNICACIÓN

2026

Fundación Menela en medios de comunicación

En 2023 seguimos traballando para dar visibilidade e voz ás persoas con TEA e as súas familias, e promover o posicionamento da Fundación Menela como entidade referente en Galicia. A xeración de contidos dixitais e unha relación constante e fluida cós medios de comunicación, xestionando todas as peticións de información e entrevistas solicitadas, marcan a actividade nesta área de actuación.

Durante 2023, a estratexia dixital da Fundación seguiu proporcionando resultados satisfactorios; aumentando notablemente as visitas, alcance e número de seguidores do perfil de Instagram. As publicacións con máis repercusión nas redes sociais foron as vencelladas ao acto do Día Mundial de Concienciación do Autismo, testemuñas de profesionais e persoas con TEA e, as de máis alcance, as ofertas de emprego publicadas.

Recollemos nesta memoria polo valor e impacto a carta de Raúl dirixida aos seus compañeiros. Raúl chegou en maio do curso pasado ao seu novo centro educativo, pero non lle deu tempo a coñecer aos novos compañeiros. Este ano decidiu escribirlles esta carta, para romper barreiras e que podan coñecelo un pouco mellor.

"Ola, son Raúl, vou falarvos un pouco máis de min para que me coñezades. Teño Síndrome de Asperger (TEA), non é unha enfermidade, é só que me custan as relacións de amizade. Son simpático, amable, amigable e chistoso. Gústame moito a música, toco piano, batería e guitarra. Se vedes que falo demasiado ou digo algo inapropiado dicirme, axúdame a non dicilo tan repetidamente. Son un amigo fiel se me dais a oportunidade. Sei que eu son novo e vós sodes tímidos, pero vou pasar aquí o resto do curso e non quero sentirme só. GRAZAS POR ESCOITARME".

Moitas persoas con Autismo falan abertamente do seu diagnóstico. Coñecer o seu diagnóstico e compartilo con outras persoas pode axudar as persoas con TEA a comprenderse mellor a sí mesmos e que outros tamén lles comprendan a eles.

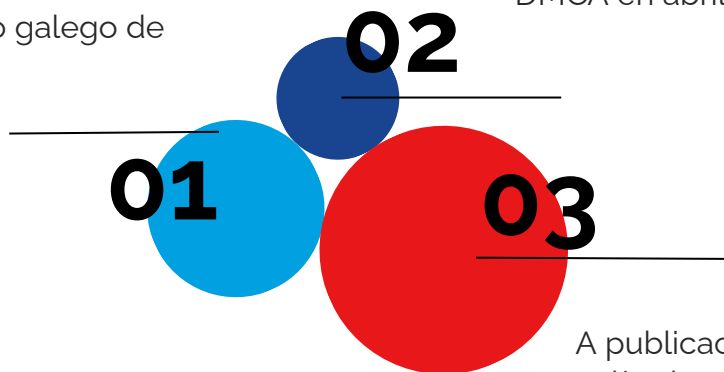

Redes sociais 2023

	2023	Comparación con 2022
ALCANCE FACEBOOK	29300	3,5%
NOVOS SEGUIDORES FACEBOOK	142	-36,9%
VISITAS FACEBOOK	14300	136,5%
NOVOS SEGUIDORES INSTAGRAM	91	
ALCANCE INSTAGRAM	6829	121,6%
PUBLICACIONES INSTAGRAM	73	
VISITAS INSTAGRAM	2688	125,7%

A publicación con máis reaccións e comentarios foi a do 6/3 pola participación no campionato galego de atletismo

O día de máis visitas foi polo DMCA en abril

A publicación de máis alcance é a o 7/3 funha oferta de emprego en CN

En 2023 foron 22 os impactos recollidos en diferentes medios de comunicación. O medio no que máis presenza tivemos foi, como en anos anteriores, a prensa escrita, seguido da radio e por último a televisión.

As noticias que máis interese suscitaron estiveron relacionadas cós programas de reforzo da empregabilidade desenvoltoas ao amparo das convocatorias da Fundación ONCE, acto conmemorativo do Día Mundial do Autismo, e testemuñas de profesionais como son Ana Moure, psicóloga e terapeuta no Servizo de Diagnóstico e Servizo de Atención Temperá, no programa Vigo A Debate – Televigo, no que puido compartir experiencias que nos achegan a coñecer máis de preto ao colectivo, e Berta Meijide, recentemente xubilada tras 33 anos de vida profesional na Fundación, e admirada polo respecto hacia, como ela mesma afirma, esa "paixón que non se esgota, o autismo"; intervencións todas elas que permiten seguir avanzando na construción dunha sociedade que respecte as diferentes formas de ser e sentir.

Neste período enviouse unha solicitude de corrección de texto ao periódico Faro de Vigo por referirse ao Autismo como unha enfermidade. A corrección por parte do periódico foi inmediata na súa edición dixital.

Impacto en medios de comunicación

	Prensa escrita	Radio	TV
Día Internacional da Síndrome de Asperger	1	1	
Día Mundial de Concienciación sobre o Autismo	3	1	1
Comprensión e Visibilización do TEA	4	1	1
Visita de Johannes Li en Vigo	2		
Formación e Emprego	2		1
SAI		1	1
Humanización e accesibilidade cognitiva	1		
Lei 8/2021	1	1	

HUB Comunicación

Membros da HUB COMUNICACIÓN, Comisión de Comunicación da Federación Autismo Galicia, ao longo do 2023 continuamos celebrando as reunións mensuais en formato online cos e coas profesionais de Comunicación das entidades federadas, para traballar de maneira coordinada na difusión de campañas de incidencia política e social, especialmente as campañas vencelladas ao Día da Síndrome de Asperger e Día Mundial da Concienciación sobre o Autismo, e transmitir á sociedade unha imaxe positiva e real das persoas con Autismo e as súas familias, que promova a súa participación en igualdade de condicións e mellore o coñecemento sobre o TEA. Destacar o proxecto CALENDARIO AUTISMO GALICIA 2023 que puxo o foco na importancia da detección e diagnóstico do TEA. 12 testemuñas entre as que atopamos ás das familias de Paula Sánchez Muiña e Luís Eduardo González Nuñez, ambos residentes do Centro Castro Navás.

autismoGALICIA www.autismogalicia.org

DIAGNÓSTICO

"Diagnóstico é saber a linguaxe nova que has de aprender. É aprender a poñerte no seu lugar, visibilizando a nosa diversidade, cada un de nós temos a sorte de ser únicos.

Buscamos un diagnóstico e si obtivemos unha sentenza, buscamos un por que? e achamos dor, buscamos unha cura e démonos conta de que a nosa filla non debía ser curada de si mesma porque non podería existir outra Paula que non fose ela. Entón, o diagnóstico serviu para comezar a nosa cura sen reproches nin porqués".

Conchi Muiña Romay, nai de Paula e a súa familia.

#DiagnósticoAutismo #PorTiTEA

autismoGALICIA www.autismogalicia.org

DIAGNÓSTICO

"Luís, o meu fillo, ten 32 anos, foi diagnosticado aos 12 anos, non por desidia da súa familia; despois dun longo e custoso periplo onde escoitei de todo, menos TEA, facendonos perder un valioso tempo.

Creín que os tempos cambiarían, que agora todo sería máis fácil, que as institucións estarían máis concienciadas, pero aquí seguimos, loitando por conseguir algo aparentemente tan sinxelo como un diagnóstico temperá, e algo tan obvio como a aceptación dun mundo cheo de diversidade.

Sen diagnóstico non hai aprendizaxe adecuada e a angustia das familias prolóngase innecesariamente".

María Núñez Jaldá, nai de Luís.

#DiagnósticoAutismo #PorTiTEA

Impacto en medios más destacados de 2023

34 • SOCIEDAD

El mundo, bajo el prisma del autismo

► Yasmin Cortez colabora con la Fundación Menela en la conmemoración del Día Internacional de las Personas con Síndrome de Asperger impartiendo una charla en la que comparte sus experiencias con esta enfermedad

Yasmin Cortez, junto a la estatua de Julio Verne, en Vigo. Foto: Coeida

M. GONZÁLEZ
VIGO

La Fundación Menela organiza, con la colaboración de Afundación y en el marco del Día Internacional de las personas con Síndrome de Asperger, una charla en la que Yasmin Cortez compartirá su experiencia de vida como mujer con esta enfermedad y que tiene por título "Una perspectiva autista: encontrando el equilibrio entre las dificultades y la felicidad". Será esta tarde, en la sala de conferencias de la Sede Afundación de Vigo, a partir de las 17.30.

Cortez, nacida en Venezuela, llegó a España por primera vez en 2005 y que luego regresó en 2015 para quedarse definitivamente, y hablará sobre su vida como autista adulto y de las principales dificultades que ha enfrentado hasta su diagnóstico, que no llegó hasta que tenía 36 años. "Fue en enero de 2019", recuerda. "Yo sabía que era diferente porque siempre fue algo muy evidente, pero no a nivel de dificultades en los estudios, porque yo era buena alumna, buena estudiante", explica. De hecho, asegura que las mayores dificultades de su enfermedad no se manifestaron hasta que empezó a vivir sola. "Ahí me encontré con que no tenía herramientas, no sabía cómo vivir la vida, cómo buscar trabajo...".

Cuando llegó a España se dio cuenta de que sus "habilidades para hablar con los demás para socializar, eran nulas". "Eso me causó una serie de problemas y dificultades que hicieron que me tuviera que regresar

a Venezuela", dice sobre su primera etapa en el país.

"Me muchacaba a mí misma", confiesa que hacía antes de saber qué le ocurría realmente. "Me preguntaba cómo era posible que si en mi vida nunca había tenido problemas y siempre había podido hacer todo lo que me había propuesto, otras cosas como hablar con las personas o superar una entrevista de trabajo me parecían algo imposible", explica. Y eso que no le faltaba preparación. "Yo me gradué a los 23 años como ingeniero técnico de telecomunicaciones, pero no conseguí trabajo de lo mío hasta 12 años después", subraya. "No sabía cómo explicarme a mí misma ni a los demás

por recomendación médica, para evitar los ruidos. "El mayor problema que yo tengo es sensorial y estoy trabajando para poder gestionarlo bien", apunta. "En lo que sí que me ha ayudado mucho el diagnóstico fue a comprender el mundo. Hasta ese momento no sabía qué me pasaba y pensaba que todo el mundo lidiaba con lo mismo que yo", sostiene. "Y que si yo no estaba a la altura de todos los demás era porque no lo estaba haciendo bien", añade.

Gracias a la terapia en Menela y las charlas de CEPAMA llegó al paso de la "aceptación". "Fui comprendiendo que tenía que aceptar vivir la vida conforme a mis cualidades y mis

limitaciones. Tengo que aceptar que soy así, que tengo un límite y no amargarme la vida. Ya no me presiono tanto como antes". Yasmin Cortez ha conseguido terminar sus estudios superiores, trabaja de lo suyo, cursa un máster y es madre de una niña. "Ella también es autista", puntualiza. "Yo no me imaginaba que pudiera serlo, pero empezó a sufrir migrañas muy fuertes y la llevé al neurólogo. Fue otro duelo", dice. También su padre está diagnosticado: "El diagnóstico de mi hermano abrió la caja de Pandora", afirma, mientras habla de su relación con su familia: "Yo soy una persona muy apegada a mis padres y ellos nunca invadieron mi espacio, siempre me motivaron y creo que eso fue muy importante para mí, para lograr todas las cosas que he logrado", sostiene.

"Y, en su vocación por ayudar a otras personas en su situación, expone su caso, también con la intención de visibilizar, de exponer el diagnóstico, para evitar problemas, por ejemplo, a nivel laboral. "Tengo problemas con el liderazgo porque soy muy frontal, y por eso he decidido decirlo abiertamente". La respuesta en su entorno laboral ha sido buena. "A veces el miedo está más dentro de uno". "La gente tiene que saber que hay más autistas que los que estamos acostumbrados a ver en la tele", añade. "Tenemos una forma de ser y actuar particular, pero hay que aprender a vivir con gente que también es así".

LA FRASE

YASMIN CORTEZ
PONENTE

"El diagnóstico de mi hermano abrió la caja de Pandora"

FARO DE VIGO

to más elevado sea el grado de sentimiento al miedo analítico-preventivo del que vengo hablando.

Pero decía también que hay personalidades inseguras, las cuales convierten el miedo en una conducta paralizante que impide o entorpece la acción de respuesta. La diferencia de las personalidades entre la que afronta con mecanismos de defensa ante el miedo y la que es incapaz de afrontarlo, está en que en la primera la personalidad del sujeto lo lleva a despreciar las consecuencias "amenazantes" del hecho riesgoso (conducta en cierto modo irresponsable) o bien le obliga a extremar el cuidado al afrontarlas (conducta hiperresponsable). En cambio, en el supuesto de la personalidad insegura la respuesta es o la falta de acción o una reacción atropellada.

De lo hasta aquí dicho resulta que el tipo de personalidad influye en las respuestas al miedo, originando tres arquetipos: los irresponsables (desprecian el miedo), los responsables (que lo afrontan con un minucioso análisis preventivo de la situación riesgosa), y los que tienen una personalidad insegura (que lo encaran con una conducta paralizante que puede desembocar en falta de acción).

En este último caso, la falta de seguridad que caracteriza la personalidad del sujeto hace que su conducta ante el miedo se traduzca en una duda constante sobre sus habilidades básicas, sus actitudes, su comportamiento, sus criterios y hasta sus capacidades. Es posible que el hombre "inseguro-miedoso" sienta angustia al sentirse perdido e, incluso, que sienta desesperación por el vacío que le provoca la falta de acción o por dar una respuesta insuficiente a causa del miedo paralizante.

Chamémolo polo seu nome

Cipriano Luis Jiménez Casas*

O 2 de abril de cada seu ano, celebramos o Día Mundial de Concienciación sobre o Autismo (DMCA). A campaña, 2023, ten como obxectivo a sensibilización e concienciación sobre o Trastorno do Espectro do Autismo (TEA), a través do eslogan "Chamémolo polo seu nome". Mensaxe da Confederación Autismo España, a Federación Autismo Galicia, Fundación Menela e outras entidades, que pon o foco na singularidade (derribar estigmas e falsas crezas); sentido de pertenza (orgullo fronte ao rexeitamento); variabilidade (iguais, pero diferentes), e garantir a accesibilidade para as persoas con autismo en todos os sectores.

O autismo é unha alteración da neurobioloxía que afecta a configuración do sistema nervioso e o funcionamento cerebral. As causas e a orixe do autismo non están determinadas, a excepción dunha implicación xenética. O autismo é unha condición de vida, non se pode curar, aínda que as súas manifestacións e necesidades cambian en función das distintas etapas do seu desenvolvemento e

das experiencias e apoios adquiridos. Dúas áreas fundamentais destas persoas están afectadas ao longo da súa vida: a comunicación e interacción social e a flexibilidade do pensamento e do comportamento.

Aplicando a incidencia, actualmente aceptada do 1 por 100, 7 millóns de persoas con TEA estarían afectas en Europa, 470.000 en España, 27.600 en Galicia e 3.000 na cidade de Vigo. 4.200 menos nacerían ao ano con autismo, a idade media de diagnóstico estaría entre 3 e 4 anos e 83.000 persoas afectadas serían menores de idade. O desemprego das persoas adultas con TEA acadou o impresionante dato do 90%.

Cada persoa con TEA ten a súa singularidade, dependendo do seu desenvolvemento, dos apoios que poida ter, ou si presenta complicacións asociadas como discapacidade intelectual, epilepsia ou retraso da linguaxe. O autismo non ten ningún resgo físico diferenciador, só se manifesta polas súas capacidades cognitivas e do comportamento.

O sentido de pertenza é reivindicado por unha boa parte do propio colectivo, de cara a pasar da súa exclusión e o das súas familias, poñendo en maiúsculas os seus dereitos e valores. Socialmente as persoas con TEA reclaman aceptación e respecto, afastándose dos mitos e estigmas que aínda hoxe existen ao seu redor.

A variabilidade (iguais, pero diferentes),

do autismo, pasou de un a moitos, e de ser un modelo médico a un modelo social. Velaí polo cal actualmente utilizamos o termo autismo(s). Cada persoa con TEA ten os seus propios intereses, capacidades e necesidades, aínda que compartan un mesmo diagnóstico.

Hai que garantirle ás persoas con TEA a accesibilidade, en tódolos sectores e ter igualdade de acceso ás oportunidades e servizos, adaptados as súas necesidades e procesamento sensorial. Algunhas persoas con TEA poden ter dificultades de relación cos demais, comprensión da contorna ou ter dificultades en determinadas situacións sociais. Tamén poden presentar alteracións no procesamento dos estímulos sensoriais ante determinados sons, luces, sabores, olores ou texturas, ao tempo que sentir fascinación por tocar ou palpar determinadas cousas.

Faise necesario o lanzamento da Taxeta Europea de Discapacidade, a escala da Unión Europea, que recoñeza

ás persoas diagnosticadas de autismo. Un documento oficial que acredite e permita o recoñecemento mutuo da condición de discapacidade, incluíndo a tódalas persoas con TEA, en toda a Unión Europea, e que poida aplicarse a tódolos ámbitos dos servizos e os apoios prestados aos cidadáns europeos con discapacidade, garantindo a liberdade de circulación.

*Director xeral da Fundación Menela

"Hai que garantirle ás persoas con TEA a accesibilidade, en todos os sectores e ter igualdade de acceso ás oportunidades e servizos, adaptados as súas necesidades e procesamento sensorial"

Johannes Li, de volta al mundo a vela con asperger, en Vigo

■ Johannes Li, el primer diagnosticado de asperger que quiere dar la vuelta al mundo a vela en solitario, fue recibido ayer por el alcalde de Vigo, Abel Caballero, que lo felicitó en nombre de la ciudad. El joven (en el centro, junto al regidor) navega en su propia embarcación para concienciar sobre el trastorno que tiene y combatir los estereotipos que persisten sobre el autismo.

Fdv

Una vida formando a niños con autismo: «En mi colegio no hay depresión»

Acaba de jubilarse tras 33 años como tutora en la Fundación Menela, donde ha educado a más de cien pequeños. Sigue difundiendo sobre el espectro: «Te hacen mejor persona»

«**C**onocer a una persona con autismo no es conocer el autismo». Así arranca **Berta Meijide** (Vigo, 1957) sus charlas por Galicia para trazar puentes entre los dos mundos que ella y muy pocos otros profesionales saben conectar. Tras haber tratado con más de cien niños con autismo en sus 33 años de vida profesional puede considerarse **una de las grandes expertas en Galicia del TEA**, una variación neurológica que puede afectar a una de cada 100 personas. «A veces es complicado interpretarlos, pero quieren estar en nuestro mundo y relacionarse, hay que ayudarles», aclara. Se calcula que hay más personas con autismo que con ceguera, pero la sociedad no se ha adaptado a estas personas que «necesitan apoyo durante toda su vida».

La Fundación Menela visibiliza el día mundial del autismo

Cocineros de su propio futuro

Jóvenes con síndrome de Asperger se forman en la Fundación Menela como auxiliares de cocina rápida // Esta semana preparan tapas para un restaurante del Casco Vello vigués

Juan Acuña, al fondo, con sus alumnos Daniel Rodríguez, Fabián da Silva y Gabriel Gil, durante la clase de ayer / MARTA G. BREA

ACATHA DE SANTOS

Desde las escaleras se escucha el ruido de los utensilios de cocina y a Juan Acuña dando indicaciones a sus alumnos, que preparan una de las tapas que esta semana se sirven en el restaurante Vaiche Boa del Casco Vello de Vigo: "Huevo de corral sobre tierra de huerto y sus frutos". Esta receta tan sugerente forma parte del curso de Auxiliar de cocina rápida gourmet enmarcado en el programa de fomento de empleo de personas con Trastorno del Espectro del Autismo (TEA) de la Fundación Menela y que cuenta con el apoyo de las convocatorias de ayudas económicas Polises Uno a Uno y Poej Uno a Uno de la Fundación Once. En el local que la entidad tiene en Alcabre, alumnos y profesor preparan los distintos ingredientes para que luego en el local sólo tengan que montar los platos, un total de 35 cada día hasta el jueves, ya que el viernes y el sábado cambiarían esta receta por Rollo de piquillo relleno, de

la que se servirán 150 platos durante todo el fin de semana.

Gabriel Gil (25 años), Daniel Rodríguez (29) y Fabián da Silva (25) son tres de los once jóvenes con Asperger que están formando como auxiliares de cocina en la Fundación Menela. El síndrome de Asperger es un TEA caracterizado por dificultades en la comunicación social y en la flexibilidad de pensamiento y comportamiento.

Según su profesor, los tres tienen común la entrega y el cariño que ponen en lo que hacen, dos condiciones fundamentales para condimentar los platos. "Lo importante es que te guste lo que haces para poder disfrutar y para que la gente para la que cocinas también disfrute y sea feliz", afirma Acuña, que tiene más de 25 años de experiencia como jefe de cocina y que desde hace dos se dedica a la docencia.

Gabriel, Daniel y Fabián esperan encontrar entre los fogones un empleo que les permita independizarse. "Quiero y necesito trabajar", sostiene Fabián, cuya experiencia laboral se limita a contratos de prácticas

Detalle de un emplatado / MARTA G. BREA

en una tienda de videojuegos y en el VIP de Gran Vía. "Tengo 25 años y no he trabajado", se lamenta.

Aunque reconoce que cocinar le gusta, aceptaría cualquier otro empleo. De hecho, está pendiente del re-

sultado de una entrevista de trabajo. "No tengo ninguna preferencia. Me importa más el ambiente que el trabajo en sí, estar con personas a quienes pueda pedir ayuda si la necesito", afirma este joven, que está a

punto de realizar sus segundas prácticas de cocina en esta franquicia.

Este también es el segundo curso de cocina que realiza Gabriel, aunque no pudo realizar las prácticas por una operación de muñeca. "En restauración suelen pedirte experiencia, al menos un año, pero si no te dan la oportunidad tampoco puedes tenerla. También puedes tener suerte y que te llamen de un restaurante que tenga interés en formarte desde cero", comenta este joven, que ha trabajado tres meses en distintas gasolineras -uno en prácticas y otros dos en contratos de sustitución-.

Como su compañero, lo que desea es trabajar para poder ser independiente, aunque reconoce que la situación no es fácil para nadie. "Funciona mucho la recomendación. A la gente le da más confianza contratar a un conocido que a otra persona que no conoce", opina. Gabriel tampoco rechazaría ningún empleo, aunque reconoce que trabajar solo no le gusta. "Prefiero tener compañeros o tratar con el público", dice.

Por su parte, Daniel se estrena como alumno de cocina, un oficio en el que se siente cómodo, asegura, aunque no sabe cómo será en el día a día en los fogones de un restaurante. "Habrá que estar ahí para verlo", comenta. Daniel es poco hablador, pero muy hábil frente a los fogones. Así lo constatan quienes lo han visto trabajar este año.

El propio profesor será la persona de apoyo de estos jóvenes cuando se incorporen en breve a hacer las prácticas en el VIP, donde permanecerán un mes. "Todos van a necesitar apoyo en mayor o menor medida. Pero el acompañamiento inicial es importante también no sólo porque sirve para comprobar cómo se adaptan y si necesitan algo en su puesto de trabajo, sino para formar a sus compañeros de trabajo, para que conozcan qué es el síndrome de Asperger y cómo relacionarse con ellos", explica Antía Fernández Castro, psicóloga y agente de empleo de la Fundación Autismo Galicia.

En este sentido, Macarena Blanco Delgado, coordinadora del servicio de atención temprana y diagnóstico de la Fundación Menela, explica que tanto empleados como empleadores se sorprenden de las capacidades de estos jóvenes, lo que demuestra que el principal obstáculo al que se enfrentan las personas con este síndrome de neurodesarrollo es el desconocimiento sobre el mismo. Darles visibilidad es uno de los objetivos de este programa de empleabilidad.

FARO DE VIGO

elCorreoGallego

5 TELE CINCO

INDICADORES DE DESEMPEÑO

007

Resultados económicos

Liquidación de orzamento 2023

	Real	Orzamento	Variación	%
ESTADO DE INGRESOS	4.429.092,09	4.545.522,78	-116.430,69	97,44
Costas Usuarios	912.237,31	723.287,20	188.950,11	126,12
Contratos coa Administración	1.735.685,21	2.070.817,67	-335.132,46	83,82
Concertos Públicos	736.760,73	823.308,06	-86.547,33	89,49
Subvencións Públicas	665.334,64	551.534,72	113.799,92	120,63
Axudas Privadas	124.496,85	98.000,00	26.496,85	127,04
Doazóns e legados	600,00	5.000,00	-4.400,00	12,00
Outros Ingresos	39.660,95	40.693,60	-1.032,65	97,46
Subvencións traspasadas a resultado	214.316,40	232.881,53	-18.565,13	92,03
ESTADO DE GASTOS	4.370.846,68	4.545.522,78	-174.676,10	96,16
Gastos de Persoal	3.175.512,47	3.419.890,76	-244.378,29	92,85
Servizos	464.050,75	450.968,95	13.081,80	102,90
Outros Gastos Correntes	499.274,44	418.174,43	81.100,01	119,39
Gastos Financeiros	8.290,48	12.833,00	-4.542,52	64,60
Amortizacións e Provisións	223.718,54	243.655,64	-19.937,10	91,82

Balance de Situación

	2023	2022
ACTIVO		
Activo Non Corrente	3,858,672.09	3,686,094.01
Inmovilizado Intanxible	0.00	0.00
Inmovilizado Material	3,774,853.80	3,602,275.73
Investimentos financeiros a longo prazo	83,818.28	83,818.28
Activo Corrente	692,158.46	914,993.27
Usuarios e outros debedores activ. Propia	283,775.46	421,900.74
Debedores e outras contas a cobrar	35,865.06	196,213.91
Periagificaciós a curto prazo	7,317.16	5,396.03
Tesoureria e outros activos liquidos	365,200.78	291,482.59
TOTAL ACTIVO	4,588,330.55	4,601,087.27
PASIVO		
Patrimonio Neto	3,786,449.83	3,818,367.93
Fondos Propios	689,540.01	631,294.60
Dotación Fundacional/Fondo Social	6,010.12	6,010.12
Reservas	78,847.64	78,847.64
Excedentes Exercicios Anteriores	546,436.84	468,642.37
Excedente do Exercicio	58,245.41	77,794.47
Subvencións, Doazóns e legados	3,096,909.82	3,187,073.33
Pasivo Non Corrente	177,070.85	42,070.85
Débedas a longo prazo	177,070.85	42,070.85
Pasivo Corrente	624,809.87	740,648.50
Débedas a curto prazo	272,733.70	265,836.56
Acredores varios	42,992.61	119,573.95
Remuneracións pendentes de pago	190,937.41	217,711.29
Débedas coas Administraciones Publicas	108,858.15	130,724.70
Anticipos recibidos	9,288.90	6,802.00
PASIVO TOTAL	4,588,330.55	4,601,087.28

Conta de Resultados

	2023	2022
Aportación Usuarios	912,237.31	852,200.31
Cobro Admón. por Prestación de Servicios (contrato)	1,735,685.21	1,652,079.55
Subvenciones Explotación (concierto, subvenciones, ...)	1,565,853.71	1,485,348.97
Outros ingresos das actividade	999.46	2,902.83
Total Ingresos Explotación	4,214,775.69	3,992,531.66
Gastos de Persoal	-3,175,512.47	-3,062,931.26
Outros Gastos de Actividade	-919,368.80	-796,167.81
Aprovisionamentos	-43,956.39	-40,363.16
Total Gastos Explotación	-4,138,837.66	-3,899,462.23
Amortizacións Inmobilizado	-223,718.54	-239,969.64
Subvencións Traspasadas ao rtdo. do exercicio	214,316.40	233,650.34
EXCEDENTE DA ACTIVIDADE	66,535.89	86,750.13
Resultado Financeiro	-8,290.48	-8,955.66
RESULTADO DO EXERCICIO	58,245.41	77,794.47

Estrutura do Cadro de Persoal

A Xestión Administrativa do Persoal de Fundación Menela é un servizo centralizado e especializado que atende ás demandas de tramitación dos movementos de persoal na propia entidade, así como da cobertura á xestión laboral das Asociacións de familias de Castro Navás e de Menela e a empresa Castro Navás SL.

Unha análise do cadro de persoal de Fundación Menela de alta o día 31 de decembro de 2022 aporta información sobre a estrutura laboral da entidade que se mostra nas seguintes táboas:

CENTRO	Tit. Master N3	Tit. Grao N2	Técnico Superior	Técnico	Aux. Tecn. Educativo	Técnico Auxiliar	Total
Edificio CAMI	10	3				1	14
Colexio MENELA	8				10	1	19
C.de Día CASTRO NAVAS	1	3	6	13		3	26
Residencia CASTRO NAVAS		2		63		7	72
Sede Central	2	1	2	1			6
Total Xeral	21	9	9	77	10	12	137

AREA	Tit. Master N3	Tit. Grao N2	Técnico Superior	Técnico	Aux. Tecn. Educativo	Técnico Auxiliar	Total
Dirección	4	1					5
Administración		1	3	2		1	7
Atención Directa	17	7	4	74	10		112
Servizos			1	1		11	13
Total Xeral	21	9	9	77	10	12	137

Media dos datos de persoal. Comparativa 2020-2023

Pola súa parte, si analizamos os datos que aporta o informe sobre o número medio de persoas empregadas no curso dos exercicios 2023, 2022, 2021 e 2020 podemos obter os seguintes resultados:

	2023	2022	2021	2020
Persoal Fixo	95	94,2	82,4	79,1
Persoal Eventual	41	26	33	23,3
Media Exercicio	136	120,2	115,4	102,4
Persoas Empregadas Discapacidade >33%	4,07	4,04	4	4
Xornadas de Traballo	33.244,2	29.382	29.369	24.609
Total Horas Efectivas	218.000,5	192.674	190.098,7	157.242,5

Información sobre Igualdade. Perfil do persoal a 31 de decembro 2023

113 traballadoras
82,5 % do total

24 traballadores
17,5 % do total

TOTAL
F. Menela

137 Profesionais

Función	Dirección	4	1	5
	Administración	7		7
	Servizos	10	2	13
	Atención Directa	92	20	112
Centro	Edificio CAMI	13	1	14
	Colexio MENELA	18	1	19
	Centro de Día CASTRO NAVAS	19	7	26
	Residencia CASTRO NAVAS	58	14	72
	Sede Central	5	1	6
Contrato	Temporal	79	17	96
	Indefinido	34	7	41
Categoría laboral	Tit. Master N3	18	3	21
	Tit. Grao N2	7	2	9
	Técnico Superior	5	3	8
	Técnico	63	14	77
	Aux. Tecn. Educativo	10		10
	Técnico Auxiliar	10	2	12
Xornada	Completa	92	19	111
	Parcial	21	5	26

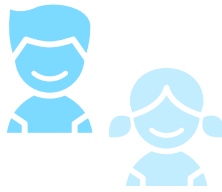
Perfil das Persoas Usuarias

60% Menos de **18 anos**

11% Maiores de **40 anos**

64% Usuarios do Edificio CAMI

18% Usa Servizo RESIDENCIAL

295
usuarios/as

Homes **76%**

Viven no Concello de Vigo **60%**

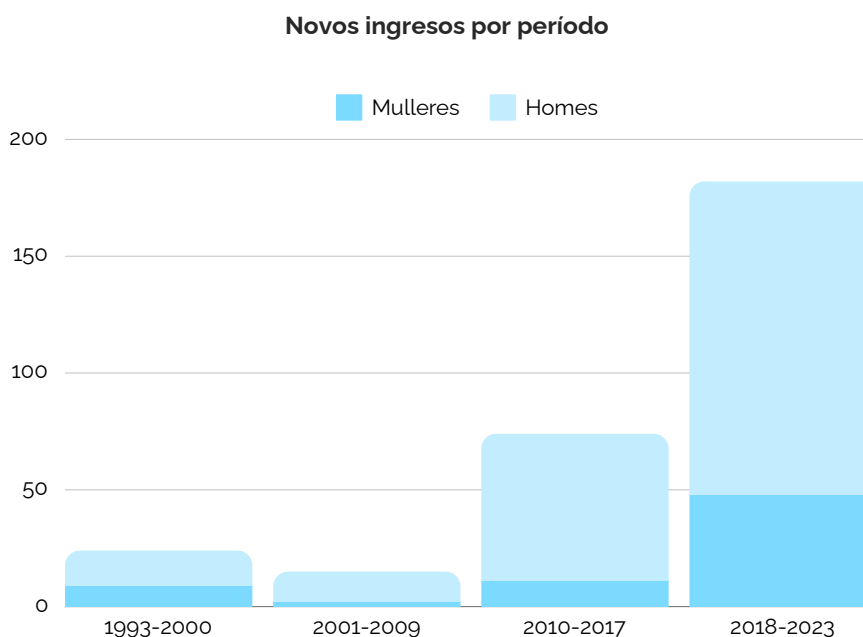
Viven na Área Metropolitana **76%**

Evolución do número de prazas atendidas nos Centros

O 62% das persoas usuarias de Fundación Menela ingresaron na entidade nos últimos 6 anos. Pola súa parte, si analizamos os datos que aporta o informe sobre o número medio de persoas empregadas no curso dos exercicios 2023, 2022, 2021 e 2020 podemos obter os seguintes resultados:

Período	Mulleres	Homes	TOTAL
1993-2000	9	15	24
2001-2009	2	13	15
2010-2017	11	63	74
2018-2023	48	134	182

Persoas Usuarias da Fundación Menela

Datos Xerais

1. Distribución por tramo de idade

	Total	%
Menos de 5 anos	17	5,78%
Entre 5 e 10 anos	83	28,23%
Entre 11 e 17 anos	78	26,53%
Entre 18 e 25 anos	51	17,35%
Entre 26 e 40 anos	32	10,88%
Entre 41 e 55 anos	29	9,86%
Maiores de 55 anos	4	1,36%

2. Distribución por Sexo e Centro

	Homes	Mulleres	Total
Edificio CAMI	17	5,78%	5,78%
Centro MENELA	83	28,23%	28,23%
Centro CASTRO NAVAS	78	26,53%	26,53%
TOTAL	51	17,35%	17,35%

A metade (52%) das persoas usuarias dos Servizos de Fundación Menela atópanse no rango de idade comprendido entre os 4 e os 15 anos de idade, mentres que un de cada tres teñen 10 anos ou menos. Trátase dunha proba mais da tendencia crecente que se ven mantendo ao longo dos últimos anos.

Lugar de Procedencia

As persoas usuarias dos Servizos de Fundación Menela proveñen, nun 78% dos casos, da comarca de Vigo, sendo un 60% da propia cidade viguesa. A seguinte táboa amosa a distribución das comarcas de procedencia por cada Centro.

	CASTRO NAVAS	CEE MENELA	EDIFICIO CAMI	TOTAL
Baixo Miño	1	1	5	7
A Gurada	1			1
O Rosal			1	1
Oia			1	1
Tui			3	4
O Condado	2	1	20	23
As Neves	1			1
Mondariz			4	4
Ponteareas	1		14	15
Salvaterra do Miño		1	2	3
O Morrazo	5	4	10	19
Bueu			5	5
Cangas	2	3	4	9
Marín	2			2
Moaña	1	1	1	3
Paradanta			1	1
A Cañiza			1	1
Pontevedra	1	1	5	7
Pontevedra	1		4	5
Vilaboa		1	1	2
O Salnés	2			2
O Grove	1			1
Vilanova de Arousa	1			1
Vigo	49	33	147	229
Baiona	2	1	9	12
Gondomar			3	3
Mos	1		2	3
Nigrán	1	2	11	14
O Porriño	1	2	6	9
Redondela		1	8	9
Salceda de Caselas	1		1	2
Soutomaior		1		1
Vigo	43	26	107	176
Resto de Galicia	7			7
TOTAL	67	40	188	295

FINANCIADORES

2023

Consellería de Política Social

Contrato de xestión de Servizo Público para Castro Navás.	1.735.685,21€
Programa de Prevención do Deterioro Cognitivo.	316.919,32€
Programa de Respiro Familiar.	11.800,00€
Programa de Equipamento. Adquisición de Vehículos	10.333,52€
Programa de Autonomía persoal.	15.100,00€
Programa de Empoderamento.	6.700,00€
Programa de Atención Temperá.	13.100,00€.
Envellecemento saudable para persoas con TEA gravemente afectadas.	9.600,00€
Programa de Apoio Xurídico para persoas adultas con TEA.	16.000,00€
Programa Participación Comunitaria. TEA-Activa	14.197,00€

Consellería de Educación, Universidade e Formación

Profesional

Concerto educativo do CEE Menela.	736.760,73€
Convenio para o uso do comedor para alumnado discapacitado.	16.087,20€
Convenio para o desprazamento de alumnado discapacitado.	88.791,52€

Consellería de Emprego e Igualdade

Programas de Cooperación. Contratación persoas desempregadas.	130.951,94
---	------------

Consellería de Sanidade

Apoio psicolóxico ao envellecemento nas persoas con TEA.	2.007,70€
--	-----------

Deputación de Pontevedra

Sumando Capacidades. 6.092,26€

Concello de Vigo

Fomento Empleo. 8.734,72€

Proxecto Lecer para persoas con TEA e apoio as súas familias. 8.000,00€

Federación Autismo Galicia (Convenios)

Formación prelaboral e Ocupacional 21.843,07€

Programa Atención Sociofamiliar 4.700,00€

Formación, sensibilización e accesibilidade cognitiva no entorno sanitario 8.500,00€

Fundación La Caixa

MeneLab II. Preparación Empleo en Persoas con TEA. 29.250,00€

Fundación Once

POEJ Psicosocial 2022-2023 27.892,29€

POEJ 1a1 2022-2023 20.843,68€

POISES 1a1 2022-2023 24.000,00€

POISES Psicosocial 2022-2023 20.000,00€

POEJ 1a1 2022-2023 20.000,00€

Centro Español del Autismo

Programa estimulación comunicación social persoas adultas con TEA 5.003,28€

Provedores

Durante o 2023 a Fundación Menela mantivo relación relevante cós seguintes provedores de servizos:

Subministracións

- Aqualia
- Repsol
- Iberdrola
- Jose L. Rivero Díaz (Prodisga Comercial)
- E.Nova Enerxía

Sistemas de Xestión e Calidade

- CAI Sistemas Informaticos S.L.
- AENOR
- BDO S.L.
- Galides
- Globalser Comunicaciones

Servizos para os usuarios

- Eurest Colectividades S.L
- Servicios de Autobus Lar S.L.
- Autocares Lucho

Mantemento de instalacións e equipos

- Ascensor Enor S.A.
- Extintores de Galicia S.L.
- Alarcin S.L.
- Hijos de Adonis Perez S.L.
- Sistemas de seguridade JL S.L.

Fundación Menela
rede de servizos para o autismo e a dependencia